БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

13 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 212 (3440).

29 октябрь
ШАНБА
1966 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ҚИРҒИЗИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА ҚИРҒИЗИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА ҚИРҒИЗИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети республиканинг ишчилари, колхозчилари, интеллигенциясини, барча меҳнаткашларини шонли сана — Қирғизистон Совет Социалистик Республикаси ва Қирғизистон Коммунистик партияси ташкил топган куннинг 40 йиллиги билан самимий табриклайдилар. Мамлакатимизнинг барча қардош халқлари бу байрамни қирғиз халқи билан биргаликда нишонламоқдалар.

Қирғизистон Республикасининг 40 йиллиги КПСС XXIII съездининг қарорлари туфайли совет халқининг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати ғоят ўсган бир вазиятда ўтмоқда. Улуғ Ватанимизнинг меҳнаткашлари съезднинг беш йиллик план ҳақидаги Директиваларини муддатидан илгари бажариш учун интилмоқдалар, саноат ҳамда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштиришни ва моддий рағбатлантиришни яхшилашга қаратилган иқтисодий ислоҳотни изчиллик билан амалга оширмоқдалар. Шонли йиллик бутун жаҳон тарихидаги икки улуғ сана — Совет давлатининг ярим асрлик юбилейи ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги арафасида нишонланмоқда.

Қирғизистон меҳнаткашлари Совет ҳокимияти йилларида Коммунистик партия раҳбарлигида, рус халқининг ва Совет Иттифоқидаги бошқа халқларнинг қардошларча ёрдами туфайли кураш ва меҳнатнинг ажойиб йўлини босиб ўтдилар.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси помешчик ва капиталистларнинг, бой ва манапларнинг ҳокимиятини тор-мор келтириб, қирғиз халқини миллий ва социал зулмдан абадий қутқазди. Қирғиз халқи социализм йўлига ўтиб олиб, иқтисодий ва маданий жиҳатдан ғоят юксалди, ҳуқуқий тенглик ва бахт-саодатга эришди, ўзининг миллий социалистик давлатига эга бўлди. Ленин «қолоқ мамлакатлар илғор мамлакатларнинг пролетариати ёрдами билан, капиталистик тараққиёт босқичини четлаб ўтиб, совет тузумига ва тараққиётнинг муайян босқичлари орқали коммунизмга ўтишлари мумкин», деган эди. Ана шу ленинча қоиданинг тўғрилиги Совет Қирғизистонида социализм қурилишининг тарихий мисоли билан тасдиқланди.

Барча совет кишилари тарихан қисқа вақт ичида юксак даражада ривож топган саноат ва социалистик қишлоқ хўжалигини вужудга келтирган қирғиз халқининг катта муваффақиятлари билан фахрланмоқдалар.

Республика саноат корхоналари ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчиларининг фидокорона меҳнати туфайли Қирғизистон мамлакатда симоб, сурма, электр двигателлари ва медицина аппаратлари, физик ва электрон приборлар, металл қирқувчи станоклар ва қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқарилаётган йирик республикаларнинг бири бўлиб қолди.

Республиканинг қишлоқ хўжалигида жуда катта ўзгаришлар рўй берди. Кўчманчи чорвачилик ва примитив деҳқончилик ўрнига йирик социалистик хўжаликлар — колхоз ва совхозлар вужудга келтирилди. Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини амалга ошира бориб, гўшт, сут, жун, пахта, тамаки, қанд лавлаги ва дон экинлари етиштиришни кўпайтиришда анча катта муваффақиятларга эришдилар, мамлакат халқ хўжалигини юксалтириш ишига муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Республикада капитал қурилиш ғоят жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Ўтган етти йиллик мобайнидагина бинокорларнинг зўр ғайрати билан 200 га яқин саноат корхонаси, цех ва энергетика иншоотлари қурилди ва ишга туширилди. Меҳнаткашлар кўп миқдорда уй-жой, маданий, медицина муассасалари ва маиший хизмат муассасаларига эга бўлдилар.

Социализм Қирғизистон меҳнаткашларининг турмуши ва маънавий дунёсини тубдан ўзгартириб юборди, аҳолининг турмуш даражасини юксалтиришни, шаклан миллий ва мазмунан социалистик маданиятни равнақ топтиришни таъминлади. Қашшоқлик ва саводсизлик абадий тугатилди. Ҳозирги вақтда республикадаги 44 олий ва ўрта ўқув юртларида 60 мингдан ортиқ студент ўқимоқда. Ўтмишда мазлум бўлган қирғиз хотин-қизлари жамиятнинг тенг ҳуқуқли ва актив аъзолари бўлиб қолдилар.

Қирғизистон халқининг жуда катта муваффақиятлари партия ленинча миллий сиёсатининг тантана қилганлигини, кўп миллатли мамлакатимиз халқлари дўстлигининг улуғ кучини, совет давлати ва ижтимоий тузумининг ҳаётийлилигини исбот қилади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Қирғизистоннинг ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари ва интеллигенцияси коммунистик қурилишнинг КПСС XXIII съезди қарорларида белгилаб берилган вазифаларини муваффақиятли бажариш учун бундан буён ҳам актив кураш олиб борадилар, деб қаттиқ ишонч билдирадилар.

Яшасин икки марта Ленин орденли Қирғизистон Совет Социалистик Республикаси ва унинг меҳнатсевар халқи!

Яшасин КПССнинг жанговар отряди — Қирғизистон Коммунистик партияси!

Яшасин ва яшнайберсин СССР халқларининг бузилмас бирлиги ва қардошларча дўстлиги!

Коммунистик партия раҳбарлигида коммунизм ғалабаси сари, олға!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

УЛУҒ ОКТЯБРЬ ШАРАФИГА

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

ТУЙИТЕПА (Телефон орқали олинди). Областимиздаги йирик хўжаликлардан бири — Ўрта Чирчиқ районига қарашли Киров номли совхоз пахтакорлари байрамолди социалистик мусобақасини кучайтириб, кеча йиллик план тўлганлиги тўғрисида ғалаба рапорти бердилар. Давлат омборига 7109 тонна «оқ олтин» топширилди. Ҳосилнинг 83 проценти биринчи сортларга қабул қилинди.

Совхоз коллективи йиғим-теримни механизациялашга алоҳида эътибор бериб, бу соҳада яхши натижаларга эришиб келмоқда. Етиштирилган ҳосилнинг 60 проценти ёки шу кунгача топширилган пахтанинг 4327 тоннаси машиналарда териб олинди.

Йиғим-терим арафасида ажойиб ташаббус бошлаган А. Тошматов шу совхозда ишлаб ўз машинаси билан юз тоннадан ортиқ пахта терди. Гектаридан 28 центнердан ҳосил олган М. Нуриддинов бошлиқ звенода ҳам пахтанинг кўпи машинада терилди. Звено бошлиғи ўртоқ М. Нуриддиновнинг ўзи «зангори кема» бункеридан 88 тонна пахта тўкди.

Шу йили қишда районда ташкил этилган механизаторлар курсини битириб келган Р. Левашева биринчи йилда машина билан 65 тонна пахта териб кўпчилик ҳурматига сазовор бўлди.

Саидқул Арслонов катта бригадалардан бирига бошчилик қилади. 250 гектар ерда пахта етиштирган бу бригада шу кунгача 750 тонна пахта йиғиб олиб, гектаридан олинадиган ҳосилни салкам 30 центнерга етказди.

— Ҳали далаларимизда пахта жуда кўп, — дейди совхоз директори Файзулла Муталов. — Биз яна бир минг тонна пахта топшириш юзасидан қўшимча мажбурият олдик. Буни Улуғ Октябрь 49 йиллиги кунигача бажарамиз.

ТОННЕЛЬ ҚУРИЛИШИ ЖАДАЛ

Шу кунларда москвалик тоннель қурувчилар Оҳангаронда катта ишларни амалга оширмоқдалар. Улар дарё ўзанини ўзгартириш мақсадида айланма тоннель иншоотини бунёд этмоқдалар. Тоннель битгач, Оҳангарон суви остидаги катта кўмир запасини очиқ усулда қазиб олиш имкони туғилади.

Гуреев бошлиқ участка аъзолари Улуғ Октябрнинг 49 йиллиги шарафига социалистик мусобақани қизитиб, дарёнинг янги оқар йўлини тез суръатлар билан қурмоқдалар. График бўйича улар шу кунгача тоғ-тошлар орасидан 80 метрлик тоннель ўтказишлари керак эди. Лекин проходкачилар самарали ишлаб бир юз ўн олти метрлик тоннелни қазиб қўйдилар.

А. ПЕТРОВ.

ИЛҒОР ЧОРВАДОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети колхоз ва совхозларда чорвачиликни ривожлантириш юзасидан қилинаётган ишларнинг шу йил 9 ойлик якунини кўриб чиқдилар ва область партия комитети ҳамда область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини Оққўрғон районидаги **Ленин номли колхозда** (раиси **Ким**, партия ташкилотининг секретари **Когай**, комплекс чорвачилик бригадасининг бошлиғи **Пак Ен-Хо** ўртоқлар) қолдириш ҳақида қарор қабул қилдилар.

Бу колхоз 9 ой ичида чорвачиликни ривожлантириш юзасидан яхши кўрсаткичларга эришган. Йирик қорамоллар туёғини кўпайтириш плани 98,9 процент, шу жумладан сигирлар 87,3 процент, чўчқалар 260 процент, шу жумладан, она чўчқалар плани 100 процент бажарилган. Гўшт етиштириш йиллик плани 113 процент, сут 121,6 процент, тухум 182,9 процент адо этилган. 1 октябргача давлатга гўшт топшириш плани 100,3 процент, сут топшириш плани 103 процент бажарилиб, ҳар бир сигирдан 1657 килограммдан сут соғиб олинган. Дағал хашак тайёрлаш плани 104 процент, силос бостириш юзасидан берилган топшириқ эса, 250 процент бажарилган.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи Бўка районидаги **«Бўка» совхозига** (директори **Живодеров**, партия ташкилотининг секретари **Ким**, ишчилар комитетининг раиси **Сафаров** ўртоқлар) берилди.

Бу совхоз 9 ойда юқори кўрсаткичларга эришиб йирик қорамоллар туёғини кўпайтириш планини 107,1 процент, шу жумладан сигирлар туёғини 107 процент, чўчқалар сонини 145,2 процент қилиб бажарган. Совхоз гўшт етиштириш йиллик планини 71,4 процент, сут етиштириш планини 78,4 процент, жун тайёрлашни 116,5 процент адо этиб, йиллик гўшт тайёрлаш давлат планини 67,3 процент, сут топшириш планини 89,7 процент, жун тайёрлашни 116,2 процент адо этган. 9 ой мобайнида ҳар бир сигирдан 1278 килограммдан сут соғиб олинган. Хўжалик чорва қишловига ҳам пухта тайёргарлик кўрди. Байроқ Янгийўл районидаги «Чиноз» насилчилик совхоз-техникумидан олиб берилди.

Область партия комитети ва область ижроия комитети Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозлари, Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози, Янгийўл районидаги «Чиноз» насилчилик совхоз-техникуми ва Бўка районидаги 2-«Пискент» совхозларининг чорвачиликни ривожлантиришда яхши ишлаганликларини қайд қилди.

ЯНГИ ҚУРИЛМА

Яқинда тепловоз кабиналарига монтаж қилинган ҳавони алмаштириш тажриба қурилмаси синовдан муваффақиятли ўтди. Фараз қилинг, кучли қуёш сели билан тўлган. Термометрлар салкам 40 даража иссиқни кўрсатиб турибди. Аммо машинистнинг хонаси салқин. Гўё гир-гир шабада эсиб тургандек. Ҳайрон бўлманг, кабинага совуқ ҳавони янги қурилма етказиб беряпти.

Мутахассислар синов даврида қурилманинг ишини диққат билан кузатиб бордилар. Айрим тузатишлар киритдилар. Яқин орада Ўрта Осиё темир йўл транспорти тепловозлари кабинасига салқин ҳаво етказиб берувчи қурилмаларни монтаж қилишга киришилади.

ҚИРҒИЗИСТОНДА ЮБИЛЕЙ ТАНТАНАЛАРИ

ФРУНЗЕ, 28 октябрь. (ТАСС мухбири). Қирғизистон ўзининг катта байрами — Қирғизистон ССР барпо этилганлиги ва Қирғизистон Компартияси ташкил топганлигининг 40 йиллигини шодхуррамлик билан нишонламоқда.

Бугун кундузи соат 14 да республика пойтахтида Қирғизистон Компартияси Марказий Комитети билан Қирғизистон ССР Олий Советининг қирғиз халқи турмушидаги шонли воқеага бағишланган тантанали мажлиси очилди.

Байрам тусида безатилган Ленин орденли Қирғизистон давлат академик опера ва балет театрида республика Олий Советининг депутатлари, Компартия Марказий Комитетининг аъзолари, министрлар, саноат, қишлоқ хўжалигининг донгдор кишилари, фан ва маданият арбоблари тўпланишди. Тантанали мажлисда барча иттифоқдош республикаларнинг, Москва, Ленинграднинг, Қирғизистон оталиғидаги Қизил Байроқли Кронштадтнинг делегациялари қатнашдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Н. Шелепин мажлис президиумига чиққанида тўпланганлар уни самимий кутиб оладилар.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси гулдирос қарсаклар остида фахрий президиумга сайланади.

Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. Усубалиев республика билан Коммунистик партиянинг шонли юбилейи тўғрисида доклад қилди.

Бизнинг бугунги байрамимиз, деди ўртоқ Усубалиев, ўзининг алоҳида тантанали тус олганлиги билан ажралиб турибди. Биз бу байрамни КПСС XXIII съезди қарорлари туфайли Совет ҳокимиятининг ярим асрлик юбилейига ва В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига тайёргарлик туфайли вужудга келган бекиёс сиёсий активлик вазиятида нишонламоқдамиз. Социалистик ватанимиздаги барча халқларнинг тақдири Улуғ Октябрь билан, азиз Ильичнинг номи билан боғлиқдир.

Қирғизистон совет социалистик давлатининг ташкил этилганлиги ва ривожланганлиги Улуғ Октябрнинг ажойиб самараларидан бири бўлиб, коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ленинча миллий сиёсати амалга оширилганлигининг ёрқин тимсолидир.

Бизнинг юбилейимиз — совет халқларининг дўстлиги ва қардошлиги байрамидир, ленинча миллий сиёсат тантанасининг байрамидир.

Ўтган 40 йил қирғиз халқининг ривожида чинакам буюк давр бўлди. Ана шу қисқа вақт ичида қирғиз халқи эришган муваффақиятларни унинг шундан аввалги бутун кўп асрлик тарихи мобайнида эришган нарсаларига асло таққослаб бўлмайди.

Сўнгра докладчи республиканинг халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, маданият соҳасидаги муваффақиятлари ҳақида гапиради.

Қирғиз халқи ўтган 40 йил мобайнидаги кураш ва меҳнатига якун ясар экан, босиб ўтган йўлига фахрланиб назар ташлар экан, деди ўртоқ У. Усубалиев, шуни равшан англаб турибдики, у ўзининг барча муваффақиятлари, экономика ва маданияти барқ уриб равнақ топганлиги, ўзининг бахтиқболли ҳаёти учун аввало Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабасидан, Коммунистик партиядан, унинг доно ленинча миллий сиёсатидан, мамлакат халқларининг бузилмас қардошларча дўстлигидан, барҳаёт Ленин даҳосидан миннатдор бўлмоғи керак.

Сўнгра КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Н. Шелепин нутқ сўзлади. (Ўртоқ А. Н. Шелепин нутқи газетанинг 2-3-бетларида босилди).

БЕКОБОД РАЙОНИ МАРРАГА ЕТДИ

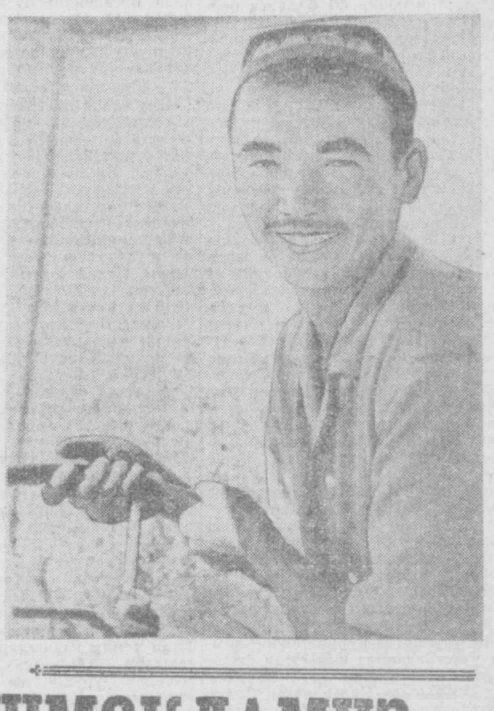

● Суратларда: районда биринчилар қатори пахта тайёрлаш давлат планини бажарган Дзержинский номли колхознинг (чапда) партия ташкилоти секретари Қодирали Эгамназаров ҳар гектар ердан баракали ҳосил кўтарган звено бошлиғи Карим Ҳайдаров билан суҳбатлашиб, келгуси ишларига муваффақиятлар тиламоқда. Ўнгда моҳир механик-ҳайдовчи Ҳамза Зулҳайдаров. У шу кеча-кундузда мажбурият ҳисобидан пахта топшираётган Навоий номли колхознинг азамат йигитларидан. Ҳозиргача хирмонга 80 тоннага яқин «оқ олтин» тўккан.

М. Сафаров фотолари.

ҲОСИЛДОРЛИК УЧУН КУРАШМОҚДАМИЗ

Бундан уч-тўрт йил илгари районимиз ҳосилдорлик жиҳатидан қўшни районларга қараганда бирмунча орқада эди. Тан олиш керак, ўша йиллари колхоз ва совхозларда деҳқончилик маданиятини яхшилашга, тупроқнинг унумдорлигини оширишга етарли эътибор берилмасди. Ирригация ва мелиорация ишлари тўғри йўлга қўйилмаганлиги сабабли еросги сувлари юзага тепиб қўпгина ерларни шўр босиб кетганди.

Жонажон партиямиз XXIII съезди, КПСС Марказий Комитетининг қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари туб манфаатларини кўзлаган март ва май Пленумлари қарорлари пахтакорларимиз учун истиқбол йўлларини равшан кўрсатиб берди. Деҳқонларимиз шу улкан тадбирлар асосида арзон ва мўл қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш учун астойдил енг шимариб кураш бошладилар. Ўтган йилнинг қувончли якунлари азамат кишиларимизнинг катта йўлда биринчи дадил қадами бўлди.

Пахтакорларимиз деҳқончилик маданиятини яхшилаш, гектаридан олинадиган ҳосилни ошириш мақсадида жуда тадбиркорлик билан иш кўра бошладилар. Ҳар бир колхоз ва совхознинг ер, сув шароитлари, ички имкониятлари пухта ўрганиб чиқилди. Хўжаликлар ишбилармон, моҳир ташкилотчи, кишиларга ғамхўр, деҳқончилик соҳасида бой тажрибага эга бўлган кадрлар билан мустаҳкамланди. Коммунистлар ва комсомоллар ҳар бир ишда авангард бўлиб ташаббус кўрсатиб меҳнат қила бошладилар.

Мана бу йил янги беш йилликнинг биринчи йилида яна катта ютуқларга эришмоқдамиз. Пахтакорларимиз она-Ватанга 42550 тонна «оқ олтин» етказиб бериб йиллик планни ортиғи билан бажардилар. Етиштирилган ҳосилнинг асосий қисми юқори сортларга топширилди. Ўтган йилгига қараганда 6 минг тонна кўп, қарийб 21 минг тонна пахта «зангори кема»ларда териб олинди.

Тўғри, районимиз областдан уч-тўрт кун кейин маррага етиб келди. Лекин шуни айтиш кераккм, Бекобод пахтакорлари бизнинг ерларимиз шароитига хос табиат инжиқликларини зўр ғайрат, фидокорона меҳнат билан енгдилар. Баҳорги об-ҳаво қийинчиликларидан ташқари ҳафталаб давом этадиган, деҳқончиликка катта зарар етказадиган Бекобод шамоли ҳам пахтакорларимизнинг ирodaларини бука олмади.

Биз бу йил планни эрта бажариш, шу билан бирга гектаридан олинадиган ҳосилни ошириш соҳасида яна бирмунча илгари томон қадам қўйдик. Бунга деҳқонларимизнинг янгиликларга ихлос қўйганликлари, механизация қудратидан, химия мўъжизаларидан самарали фойдаланганликлари, фан ютуқлари ва илғорлар тажрибасини ишлаб чиқаришга дадиллик билан жорий этаётганликлари туфайли эришилди.

Биз биринчидан қайси ерга қандай нав чигит экишни ўрганиб олдик. Бу йил юмшоқ, заҳкаш ерларга эртапишар 47—27, шамол кучли бўладиган, ери қаттиқ майдонларга 153—Ф нав уруғ экдик. Кейинги икки йил ичида суғориладиган ерлардан мақсадга мувофиқ фойдаланишни кўзлаб 1,5 миллион кубометр ҳажмида тупроқ ишларини бажариб зовур ва коллекторларни қайта реконструкция қилдик. 7,5 минг кубометр бетон ариқ ётқизилди. Айниқса бу йил ерларга яхоб бериш, шўр ювиш ишлари жуда яхши йўлга қўйилди. Алмашлаб экиш кун тартибидаги асосий вазифалардан қилиб қўйилди. 1964 йилда бор-йўғи 55 гектар беда бўлган бўлса, ҳозир 3,5 минг гектарга етказилди.

Амалга оширилган ана шу тадбирлар деҳқонларимизга ҳар қачонгидан кўра баракали ҳосил берди. Пахтакорларимизнинг ҳалол ва фидокорона меҳнатлари, дала гвардиячилари азамат механизаторларимизнинг йиғим-теримда кўрсатган катта жасоратлари эвазига улкан «оқ олтин» хирмони қад кўтарди.

Районимизда пахта плани ортиғи билан бажарилган бугунги кунда катта курашга муносиб ҳисса қўшган кишиларимиз номини ҳурмат билан тилга оламиз. Районимизда биринчи бўлиб маррага етган «Победа» колхози марду-майдонлари, Ленин номли, Навоий номли, Дзержинский номли, «Коммунизм» колхозлари азамат кишилари, «Чаноқ» совхози миришкорлари шу кунларда мажбурият ҳисобидан пахта топширмоқдалар. Республикамиз бўйича 3 миллион 750 минг тонналик улкан хирмоннинг эртароқ қад кўтариши учун курашга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Районимизда машина теримининг моҳир усталари етишиб чиқди. Бу йилги мавсумда 70—100 тоннага етказиб пахта терган механик-ҳайдовчилар сафи янада кенгайди. А. Усмонов, И. Сиддиқалиев, Э. Холиқбердиев, Ю. Кузиков, С. Ҳайдаров, Р. Алиев, К. Ҳайдаров, Ғ. Жабборов, М. Тошбоев сингари ўз звеноларида энг юқори ҳосил олган, «зангори кема»ларда энг кўп пахта терган азамат йигитларимиз сизларга ва сизларнинг сафдошларингизга, районимиздаги пахта ишқи билан ёнган барча деҳқонларимизга чин кўнгилдан раҳмат айтамиз.

Районимиз пахтакорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, янги социалистик мажбурият олишди. Улар она-Ватанга пландан ташқари 2500 тонна пахта топширишга аҳд қилдилар. Ҳали далаларимизда ҳосил мўл: Пахтакорларимиз ўз аҳдларининг уддасидан чиқиб Улуғ Октябрь байрами кунига муносиб меҳнат совғалари билан етиб келадилар. Улар келгуси йил мўл ҳосили учун ҳам ҳозирдан пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Эндиликда бутун диққат-эътиборимиз ҳосилдорликни ошириш учун курашга қаратилган. Яқин йиллар ичида районимиз комплекс механизациялашган, юқори ҳосилли район бўлиши учун барча тадбирларни амалга оширамиз.

М. НУЪМОНОВ,
Бекобод район партия комитетининг биринчи секретари.

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 28 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда терилган	Мавсум бошидан	Бир кунда машинада терилган	Мавсум бошидан бери машинада терилган
КАЛИНИН	2,02	111,87	0,50	81,50
ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ	0,90	110,85	0,63	213,73
ОҚҚЎРҒОН	0,76	109,22	0,89	121,51
БЎКА	0,80	103,70	0,43	120,51
ЎРТА ЧИРЧИҚ	0,71	103.55	0,72	116,99
ОРЖОНИКИДЗЕ	0,89	102,82	—	105,20
Бекобод	1,29	98,66	0,67	96,69
Янгийўл	1,38	97,44	0.98	104,58
Область бўйича	0,98	103,28	0,72	115,94

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН КОММУНИЗМ САРИ

ЎРТОҚ А. Н. ШЕЛЕПИН НУТҚИ

Азиз ўртоқлар!

Бундан қирқ йил муқаддам шу ерда қадимий ва гўзал Қирғизистон диёрида ўз аҳамияти ва қирғиз халқининг тақдирига ўтказган таъсири жиҳатидан бу халқнинг кўп асрлик бутун тарихи давомида мисли бўлмаган иккита воқеа рўй берди. Бундан қирқ йил муқаддам Қирғизистон Совет Социалистик Республикаси тузилди ва Қирғизистон Коммунистик партиясининг негизи қурилди. Бу воқеалар қирғиз халқининг тарихида туб бурилиш нуқтаси бўлди. Бу воқеалар қирғиз халқининг миллий социалистик давлатини барпо қилишни бошлаб берди, шу билан бирга унга чор Россиясининг илгариги қолоқ чекка ўлкасини ривожлантириб, яшнаб турган замонавий Совет Социалистик Республикасига — буюк миллатлар ҳамдўстлиги — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи сафида тенг республикаларнинг бирга айлантиришнинг бирдан-бир мустаҳкам ва тўғри йўлини очиб берди. Шу кунларда қирғиз диёрида шунчалик тантана, вақтичоғлик, хурсандлик ва тўлқинланиш бўлиб турганлигининг сабаби ҳам маълум, чунки бу—қирғиз халқининг энг катта миллий байрамидир.

Қирғизистон республикаси ва Қирғизистон Коммунистик партияси вужудга келганлиги Ватанимиздаги ҳамма халқлар учун, бутун Коммунистик партиямиз учун, мамлакатимизнинг барча коммунистлари ва меҳнаткашлари учун ҳам интернационал байрамдир. Совет Иттифоқида яшаб турган халқларнинг ҳар қайсиси бошқа барча совет халқларига дўст, қардош ва ўртоқдир. Улар ҳамма вақт бир ёқадан бош чиқариб келдилар. Улар тинч маҳалларда ёнма-ён туриб меҳнат қилишди; улар йиртқич душманларга қарши яхлит даҳшатли саф тортиб бош кўтариб чиқишди. Эндиликда эса партия белгилаб берган коммунистик қурилишнинг улуғвор планларини биргаликда, аҳил бўлиб, ҳамжиҳатлик билан меҳнат қилиб, зўр ғайрат билан амалга оширмоқдалар. Айтиш мумкинки, совет миллатларининг меҳнатда ҳам, кулфатда ҳам, шоду ҳуррамликда ҳам бирга бўлайлик деган муқаддас ҳаётий қоидаси ҳар ишда бўлганидек, бунда ҳам амал қилмоқда. Ҳамиша ва ҳамма ишда шундай бўлиб қолишига ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ!

Бугун бу ерда Қирғизистон республикаси аҳолисининг ҳеч истисносиз барча табақаларидан вакил бўлиб келган сизлар — мезбонлар билан бирга сизларнинг азиз меҳмонларингиз — барча иттифоқдош республикаларнинг вакиллари, Ватанимиздаги иккита энг буюк шаҳарнинг: севикли пойтахтимиз, қаҳрамон шаҳар Москванинг ва Улуғ Октябрь бешиги бўлган қаҳрамон шаҳар Ленинграднинг вакиллари ҳам бу ерда ўтиришибди. Хуллас бутун оила жамул жам десак бўлади.

Шу жиҳатдан қараганда, Қирғизистон ССРнинг ва Қирғизистон Компартиясининг 40 йиллиги байрами СССР халқлари абадий бузилмас дўстлиги ва қардошлигининг, партиямиз ленинча миллий сиёсати ҳаётийлиги ва тантанасининг яна бир ёрқин ва яққол далили ва ифодасидир. СССР халқлар дўстлигининг амалдаги, ҳаётдаги кўриниши мана шу: буюк ва қудратли Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳимоя қилиб келган, ҳимоя қилаётган ва абадий ҳимоя қилажак нарса мана шу, деб айтмасликнинг иложи йўқ!

Ўртоқлар! Аввало, шу юксак минбардан фойдаланиб ва жуда зўр мамнуният билан сизларни ва сизлар орқали Қирғизистоннинг барча коммунистлари ва меҳнаткашларини, бутун қардош қирғиз халқини Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, СССР Олий Совети Президиуми номидан, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Н. Косигин, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Н. В. Подгорний номидан, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг барча аъзолари ва Сиёсий бюро аъзолигига кандидатлари ҳамда Марказий Комитет секретарлари номидан байрам билан энг қизғин ва самимий қутлашга ижозат бергайсиз.

Коммунистик қурилишнинг ҳамма участкаларида қилаётган фидокорона меҳнатлари учун ва мана шу буюк ишга Қирғизистон Совет Социалистик Республикаси, унинг талантли ва меҳнатсевар халқи қўшаётган катта ҳисса учун республикангизнинг барча меҳнаткашлари ва коммунистларига, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетига, республикангизнинг Министрлар Совети ва Олий Советига, барча партия, давлат, хўжалик, касаба союз, комсомол ва барча бошқа жамоат ташкилотларига самимий ва қизғин ташаккур сўзларини топширишга ҳам ижозат бергайсиз, ўртоқлар!

Ўртоқлар! Сизларнинг байрамингиз партиямиз ва совет халқимиз ҳаётидаги жуда муҳим бир даврга тўғри келди. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида КПСС XXIII съездининг қарорлари ва янги беш йиллик вазифаларини амалга ошириш учун фидокорона курашмоқдалар. Улуғ байрамимиз — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 49 йиллигига бир неча кунгина вақт қолди. Бу эса сизларнинг юбилейингизга алоҳида аҳамият ва тантана бахш этмоқда.

Ҳар бир совет кишисига шу нарса равшанки, СССРнинг барча халқлари каби қирғиз халқи ҳам янги турмуш қуришдаги ўзининг барча муваффақиятларига Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси, Коммунистик партиянинг доно раҳбарлиги, партиямиз негизини қурган гениал доҳий ва устозимиз Владимир Ильич Ленин туфайли, барча совет халқларининг беғараз ва ҳар томонлама қардошларча ёрдами, ўзининг фидокорона меҳнати туфайли эришди.

Қирғиз халқининг Октябргача бўлган тарихий ўтмиши саҳифаларини варақлаб қарасангиз, бу узоқ ва машаққатли йўлнинг ҳар қадами оғир кулфатлар ва маҳрумликлар билан тўлиб-тошганлигини, тўкилган қонлар билан суғорилганлигини, чидаб бўлмас меҳнат терлари ва тоқат қилиб бўлмас алам ва азоб ёшлари билан суғорилганлигини кўрасиз. Буни ҳеч ким қирғиз халқининг ўзидан кўра яхшироқ айтиб беролмаган. Машҳур «Манас» достонини очиб қаранг. Шу достонда ўз ҳақиқатининг кучи ва сўзларининг аниқлиги жиҳатидан ғоят даҳшатли иборалар билан халқнинг ўзи қадим замонлардан то Улуғ Октябрга қадар босиб ўтган ўзининг йўлини тасвирлаб берган:

„Халқ қашшоқдир; бева-бечора,
Кекса-ёшни эзибди очлик.
Қуллик, азоб занжирларида
Инграр. тортиб оғир муҳтожлик...
Йўқсулларнинг қисмати оғир.
Хўрлик, жафо ўтди жонидан.
Неча йиллар оқди кўз ёши,
Титраб еру кўк фиғонидан...
Менинг халқим тўрт тарафдан ҳам
Қуршалганди душманлар билан.
Ким халқимга бўлаолур бош?
Ким аритар кўзларидан ёш?

Лекин ҳатто мана шу азоб-уқубат ва кулфатлар билан ўтган зулматда ҳам қирғиз халқи порлоқ келажакка бўлган умидларни йўқотмади. У «...қирғиз халқига бош бўладиган ва уни ўзининг иссиқ бағрида ардоқлайдиган» куч топилишига ишонди. У келгусида ўзининг тақдири бошқача бўлишини кутди ва «орамизда мустаҳкам иттифоқ бўлади, халқ маъмурчиликда яшайди, юртимиз фаровон бўлади!» деган умид билан яшади. Халқнинг бу умидлари рўёбга чиқди: ҳақиқатан шундай замон келди, бу замонни Улуғ Октябрь социалистик революцияси бошлаб берди. Қирғиз халқини бахт-саодат юртига олиб чиққан баҳодир афсонавий Манас эмас, балки халқнинг ўзи, Коммунистик партиямиз, Россиянинг ва бошқа миллатларнинг пролетариати ва меҳнаткашлар оммаси, уларнинг буюк йўлбошчиси ва устози Ленин бўлди.

Қирғизистон Россияга ўз ихтиёри билан қўшилганлиги мана шундай йўлга тушиб олишда жуда катта роль ўйнади. Қирғиз халқининг аждодлари бундан юз йил зиёдроқ сиёсий донишмандлик ва зийраклик қилиб Россия составига киришга қарор қилдилар. Бу эса қирғизларни ажнабий истилочиларга доимий қул бўлиб қолиш хавфидан қутқарди. Шу туфайли кейин қирғиз халқи ленинизмнинг буюк идеяларини ўзлаштириш, ўрта аср маданиятсизлиги ва турғунлигининг оғир кишанларини ўз устидан улоқтириб ташлаш, социализм тантанаси учун қаттиқ революцион курашда ўзининг фахрли ўрнини топиш имконига эга бўлди. Ўртоқ Турдиохун Усубалиев ўзининг мароқли ва мазмунли докладида масаланинг бу жиҳатини батафсил ва асосли қилиб ёритиб берди. Шу сабабли қирғиз халқи ўтган 40 йил ичида эришган якунларнинг энг муҳимлари тўғрисидагина қисқача гапириб ўтмоқчиман.

Биз совет кишиларига хос бўлган характернинг битта муштарак жиҳати бор ёки буни маънавий сифат деб айтсамиз ҳам яхшироқ бўлади. Бу муштарак жиҳат шундан иборатки, мақтанчоқлик қилиш, ҳар қандай соҳада ҳам ўзимиз қилган меҳнатлар ва эришган муваффақиятларни ҳаддан ташқари шуҳратлаш бизга ёт бир нарсадир. Лекин Улуғ Октябрь социалистик революцияси ҳаммамиз учун ва Ватанимиз учун қандай революция бўлганлигини, бу революция мамлакатимиз халқларига ва меҳнаткашларига нималар берганлигини гапириш лозим бўлиб қолганида бундай ҳолда биз энг юксак, энг кучли ва олижаноб сўзларни топишга интиламиз, чунки шу сўзлар, фақат шундай сўзларгина Октябрнинг улуғлигини ва у бутун инсоният, мамлакатимиз халқлари тарихига ва ҳаётига киритган тубли ўзгаришларни муносиб ифодалаб бера олади.

Бунга Совет Қирғизистони энг ёрқин ва яққол далилларнинг биридир. Октябрь революцияси қирғиз халқини том маъноси билан ҳаётга, курашга уйғотди, унинг қудратли ижодий кучларини бўғиб ётган темир кишанларни парчалаб ташлади. Октябрь кунларида, граждан уруши ва интервенция йилларида Қирғизистоннинг меҳнаткаш халқи Россиянинг ишчилар синфи ва меҳнаткашлари билан бирга революция ғалабаси учун фидокорона жанг қилди. Ўша кунларда Қирғизистон меҳнаткашлари юксак революцион руҳ ва қаҳрамонлик, мардлик ва бардамлик кўрсатдилар. Улар революция ғалабаларини сақлаб қолмоқ, унинг душманларини тор-мор келтирмоқ ва емириб ташламоқ, мамлакатимизда социализм қуришга киришиш имкониятини таъминламоқ учун ўзларининг жонларини аямадилар.

Душманлар енгилиб, тинч меҳнат йиллари бошланганида эса Қирғизистон меҳнаткашлари бутун мамлакатлар меҳнаткашлари билан бирга жуда катта бунёдкорлик фаолиятини бошлаб юбордилар. Халқ хўжалигини тиклаш ва урушдан олдинги беш йилликлар йилларида улар меҳнатда чинакам қаҳрамонлик мўъжизаларини кўрсатдилар. Айтиш мумкинки, улар бошқа қардош халқлар ёрдами билан қупқуруқ ерда янги социалистик экономикани барпо қилдилар. Шу билан бир вақтда улар ўзларининг социалистик давлатларини қуриб олдилар, маорифни ниҳоят даражада ўстиришни, миллий социалистик маданиятни мисли кўрилмаган даражада яшнатишни, халқ фаровонлигини оширишни таъминладилар. Хуллас, қирғиз халқи ҳаётининг ҳамма соҳаларида жуда катта қадам ташланиб, қолоқликдан социал сиёсий ва маданий тараққиёт чўққиларига чиқиб олинди, зулматдан ёруғликка ўтилди.

Фашист босқинчиларга қарши Улуғ Ватан урушининг даҳшатли йилларида қирғиз халқи Совет Иттифоқининг ҳамма халқлари билан бирга севикли Ватанимизни кўкрак кериб ҳимоя қилди. Республикангиз меҳнаткашлари мамлакатнинг узоқ ичкарисида туриб ўзларининг бутун кучларини фронт меҳнатига сарфладилар, ўқ-дорилар, ҳарбий кийим-кечаклар, анжомлар ва озиқ-овқатлар ишлаб чиқаришни тинмай кўпайтиравердилар. Ғарбдан кўчириб келтирилган корхоналар ва аҳолини республика территориясида жойлаштиришдек мураккаб вазифаларни муваффақиятли ва тез ҳал қилавердилар. Илғор ишчилар, колхозчилар, совет интеллигенциясининг намояндаларидан ўн минглаб киши ғалаба учун қилинган меҳнат ва курашда кўрсатилган шавкат ва қаҳрамонлик учун юксак мукофотлар билан тақдирланди. Қирғизистон жангчиларидан юз мингга яқин киши орденлар ва медаллар билан мукофотланди, 70 дан кўпроқ киши эса Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди. Панфилов, Шопоков, Тулибердиев, Тайгараев, Пасько, Усунбеков ва бошқа жуда кўп шулар сингари Совет Иттифоқи Қаҳрамонларининг ўлмас шижоатлари билан бутун мамлакатимиз фахрланади.

Уруш шафқатсиз ва қонли уруш бўлди. Бу урушда халқларимиз бениҳоя кўп қурбонлар бердилар. Ўтган урушнинг жанг майдонларида ботирларча ҳалок бўлганлар орасида Қирғизистоннинг ўғиллари ва қизлари ҳам кўп. Гарчи улар тириклар қаторида орамизда бўлмасалар ҳам, лекин биз уларни ҳамиша ўзимиз билан бирга деб ҳис қиламиз. Ватанимиз, бутун совет халқи ҳам уларга абадий миннатдор бўлиб қолажак. Бугун мана шу тантанали кунда биз бош эгиб уларнинг мардлиги ва шижоатига тасанно айтамиз.

Ўртоқлар! Урушдан кейин ўтган 20 йилдан кўпроқ вақт ичида республикангиз бунёдкорлик йўлида олға томон янги жуда катта қадам қўйди. Ҳозирги кундаги Совет Қирғизистони Коммунистик партия раҳбарлигида халқнинг меҳнати ва ғайрати билан янги, ер юзида энг адолатли ижтимоий тузум — социалистик тузум қурилган ва шу тузум чексиз ҳукмронлик қилаётган республика бўлиб қолди. Бу ниҳоят катта ғалабадир. Сизларнинг республикангиз, аслини олганда, ярим патриархал, ярим феодал турмуш укладидан капитализм даврини четлаб социализмга ўтганлигини назарда тутсак, бу ғалабанинг аҳамияти шу қадар юксалаверади.

Улуғ В. И. Ленин қолоқ мамлакатлар илғор мамлакатлар пролетариатининг ёрдами билан совет тузумига ўтишлари ва ривожланишнинг муайян босқичлари орқали капиталистик ривожланиш босқичини четлаб, коммунизмга ўтишлари мумкин, деган ўзининг машҳур қоидасини илгари сурган вақтда бундан ҳеч бир натижа чиқмайди, деб даъво қилган «доно»лар бўлди. Тарих шундай даъво қилганларнинг жуда ҳам шармандасини чиқарди: Лениннинг ана шу доҳиёна идеяси Қирғизистон ССРда ва бошқа бир қанча иттифоқдош республикаларда абадий ўрнак бўлиб қоладиган равишда, порлоқ равишда амалга оширилди. Шу жиҳатдан қараганда ҳам, қирғиз халқининг социализм қуриш учун кураш тажрибаси эндиликда империализм асоратидан қутулиб чиқиб ва нафратли капиталистик тузумни ағдариб ташлаб, социалистик ривожланиш йўлига тушиб олишга интилаётган озод халқлар учун ўрнак ва намуна тариқасида катта халқаро аҳамиятга эга.

Ҳозирги Совет Қирғизистони юксак даражада ривожланган кўп тармоқли саноат ва қурилиш индустрияси республикасидир. Республикангиз саноатининг ривожланишини кўрсатувчи рақамлар ва фактлар бу ерда айтиб ўтилди. Бу рақамлар ва фактлар ҳаммамизни қойил қилмаслиги ва фахрлантирмаслиги мумкин эмас.

Дарҳақиқат, ўртоқлар, бундан атиги 40 йил муқаддам Қирғизистонда ахён-ахёндагина кичкина корхона ёки кичкина заводни учратиш мумкин эди, булар ҳам алмисоқдан қолган мосламалар билан ишлайдиган ярим кустар корхоначалар эди. Нефть, газ, рангли ва нодир металлар сингари жуда катта хазиналар, кўмир ва гидроэнергетика ресурслари, химия хом ашёси ва бошқа шулар каби жуда кўп ва катта-катта запаслар республика ерлари остида яшириниб ётарди. Лекин ўша вақтларда қирғизлар шундай бойликлар борлигини ҳатто билмас эдилар. Ўша вақтдаги «корхоналар»нинг ҳаммасида жами бир ярим мингга яқин ишчи ишлар эди. Кўриб турибсизки, Қирғизистон саноати жуда паст даражада эди.

Аммо ҳозир ҳатто саноатингиз тармоқларини шунчаки санаб чиқиш учун ҳам бир талай вақт керак бўлади, чунки сизлар саноат ишлаб чиқаришнинг 30 дан кўпроқ тармоғини вужудга келтиргансиз. Ҳозирги вақтда республика рўзғор ва истеъмол буюмларидан тортиб, ишлаб чиқаришнинг энг мураккаб воситалари ва қуроллаchригача хилма-хил маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Сизларнинг маҳсулотингиз ҳозирги кунда фақат бизнинг мамлакатимиздагина эмас, шу билан бирга бошқа кўпгина чет мамлакатларда ҳам яхши танилган маҳсулотлар бўлиб қолди. Қирғизистон заводлари ва фабрикаларининг тамғаси босилган буюмлар жаҳоннинг бир неча ўнлаб мамлакатларига чиқариб сотилмоқда. Қирқ йил ичида бир неча юз йирик корхона қурилди; маҳсулотнинг ялпи ҳажми 100 баравардан зиёдроқ кўпайди; шу вақт ичида электр энергия ишлаб чиқариш қарийб уч минг баравар кўпайди, кўмир қазиб чиқариш 17 баравар ошди. Аҳоли жон бошига электр энергия ишлаб чиқариш жиҳатидан Қирғизистон Туркиядаги даражадан 6 баравар, Эрондагидан 15 баравар, Покистондагидан 26 баравар ўзиб кетди. Лекин бу эришилган муваффақиятлар охирги чегара эмас, бу йўлда қилинаётган ишлар давом эттирилмоқда.

Ҳозирги замоннинг ҳар қандай ривожланган давлати ҳам шундай саноат билан фахрлана олади. Революциядан олдин иқтисодий ривожланиш борасида ўзини ўнглаб ололмаслик даражада қолоқ ҳисобланган Қирғизистонда мана шундай саноат вужудга келтирилди. Қирқ йил ичида, аниқроғи эса — 25-30 йил ичидагина Қирғизистонда юксак индустрия асри бўлган XX асрнинг энг юксак талабларига жавоб бера оладиган даражада қудратли ишлаб чиқарувчи кучлар вужудга келтирилди. Буни ҳақиқатан афсонавий мўъжиза деса бўлади. Коммунистик партия раҳбарлигида қирғиз халқининг иродаси, куч-ғайрати ва меҳнати билан мана шундай орзу рўёбга чиқарилди.

Саноатингиз ва қурилишингизнинг муваффақиятларидан мамнун ва хурсанд бўлиш учун ҳамма асосларингиз бор, ўртоқлар. Лекин саноат ва қурилишни келгусида ўстириш ва ривожлантиришнинг ажойиб истиқболлари тағин ҳам кўпроқ қувонтириши лозим. Янги беш йилликда шу нарса кўзда тутилганки, 1966 — 1970 йилларда Қирғизистон индустрияси умуман бутун Совет Иттифоқидагига қараганда янада тезроқ суръатлар билан ривожлантирилади. Республика халқ хўжалигига сарфланадиган капитал маблағлар жуда катта рақамга — 2.5 миллиард сўмга етказилади. Бу эса, 1961 — 1965 йилларда ўзлаштирилган капитал маблағлардан 70 процент кўп. Саноат ишлаб чиқаришнинг ҳажми беш йил ичида 60 процент кўпайтирилиши лозим.

Рангли металлургия, электр техника маҳсулотини ишлаб чиқариш, енгил саноат ва озиқ-овқат саноати бу беш йилликда айниқса тез ривожлантирилади. Машинасозлик ва металл ишлаш саноатининг ялпи маҳсулоти 2.2 баравар кўпайтирилади. Кўмир қазиб чиқариш 1,6 баравар оширилади. 1970 йилга бориб республика халқ хўжалиги асосан электрлаштирилиб бўлади. Ҳозирги замон транспортининг ҳамма турлари — автомобиль, темир йўл, ҳаво транспорти янада тез ривожлантирилади.

Саноат ишлаб чиқаришни ривожлантириш соҳасида белгилаб берилган янги беш йиллик топшириқларини мамлакатимизнинг ҳамма меҳнаткашлари каби Қирғизистон меҳнаткашлари ҳам яхши бажармоқдалар. Халқ экономикасини бошқаришнинг иқтисодий методларини яхшилаш борасида КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленумида партия ишлаб чиққан чоралар бунга кўп жиҳатдан ёрдам бермоқда.

Республикада ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани шу йилнинг тўққиз ойи ичида 102 процент бажарилди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан бу соҳадаги ўсиш 15 процентга етди. Халқ хўжалигига давлат томонидан сарфланаётган капитал маблағларнинг ҳажми шу йилнинг тўққиз ойи ичида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 11 процент кўпайди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 19 процент кўп уй-жой майдони фойдаланишга топширилди. Чакана товар обороти плани ошириб бажарилди, унинг ҳажми эса 12 процент кўпайди.

Қадамжой металлургия заводининг металл эритувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Сайдил Тешиев; старший пармалаш мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Степан Павлович Крикэтин; Беловодск ғишт заводининг мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Санқул Кочқинбоев; 16-қурилиш бошқармасида экскаватор машинисти, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС XXIII съездининг делегати, республикада хизмат кўрсатган бинокор Иван Мефодьевич Мацутенко; «Сусамир» ресторанининг ошпази, Ленин орденли Шакар Манбетова ўртоқлар сингари ажойиб меҳнат усталарига фидокорона ва шавкатли меҳнатлари учун шу юксак минбардан туриб ташаккур айтамиз. Мана шу ўртоқлар ва бу ерда, афсуски, ҳаммаларининг номларини айтиб ўтиш имконияти бўлмаган бошқа кўпгина ўртоқлар, республика ишчилар синфининг гули ва ифтихоридирлар.

Республика қишлоқ хўжалигида ҳам шундай тубли ўзгаришлар рўй бердики, Социалистик Қирғизистон экономикасидаги жуда катта силжишлар манзарасини мана шу ўзгаришларсиз тасаввур қилиш мумкин эмас. Булар, ана шу ўзгаришлар, ҳақиқатан жуда катта. Қисқасини айтганда, халқ хўжалигининг мана шу тармоғида батамом революцион тўнтариш рўй берди, бунинг натижасида бойлар ва маноплар эзиб ётган қирғиз деҳқонлари турмушининг асрлар бўйи вужудга келган илгариги укладидан, ўтмишдаги кўчманчи чорвачилик хўжалиги ва примитив деҳқончиликдан, ўтмишдаги патриархал-феодал муносабатлардан — мана шуларнинг ҳаммасидан эндиликда асар ҳам қолмади. Мана шуларнинг ҳаммаси абадий йўқ бўлиб кетди ва тарих саҳифаларидагина эзилиб қолади.

Ҳозир Қирғизистон қишлоқ хўжалиги юксак даражада индустрлашган замонавий социалистик хўжаликдир. Бу хўжаликнинг ишлари илмий асосда олиб борилмоқда ва у интенсивлаш йўлидан дадил олға бормоқда. Қирғизистоннинг экин майдонлари 1913 йилдагига нисбатан 1,8 баравар кўпайди. Мамлакатдаги суғориладиган жамики ер майдонининг тахминан ўндан бир қисми Қирғизистон республикасидадир. Республикангизда суғориш каналларининг узунлиги Москвадан Владивостоккача бўлган масофадан ошиб кетади, ваҳолонки, чоризм вақтида Қирғизистонда инженерлик системасидаги биронта ҳам суғориш системаси қурилмаган эди.

Давлатимиз вужудга келган дастлабки йилларда улуғ Ленин бутун мамлакатда лоақал 100 мингта трактор бўлса эди, деб орзу қилганлиги эсингизда бўлса керак, ўртоқлар. Ҳозирги вақтда эса, битта Қирғизистоннинг ўзидагина 15 от кучига айлантириб ҳисоблаганда 30 мингтадан кўпроқ трактор бор. Республикадаги ҳар бир колхоз ва совхозга ўрта ҳисобда 25 та автомобиль, 50 та трактор, 19 та комбайн тўғри келади. Етти йиллик йилларининг ўзидагина давлат ва колхозлар Қирғизистон қишлоқ хўжалигига 680 миллион сўм пул сарфладилар. Мана шуларнинг ҳаммаси ўтган етти йиллик мобайнида ялпи қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришни умуман 35 процент кўпайтириш имкониятини берди. Эндиликда Қирғизистон мамлакатда жун етиштириш жиҳатидан учинчи ўринни, қўйларнинг туёғи ва тамаки етиштириш жиҳатидан тўртинчи ўринни, лавлаги етиштириш жиҳатидан бешинчи ўринни олиб турибди.

Қирғизистон қишлоқ хўжалигида чорвачиликнинг роли айниқса катта. Уни ривожлантиришда республика катта муваффақиятларга эришди. Бунинг сабаби ҳам маълум; қирғизлар чорвачиликнинг туғма миришкорлари бўлиб, бу мураккаб ишда уларнинг жуда катта тажрибалари ва ажойиб традициялари бор.

Республика қишлоқ хўжалик меҳнатчилари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришнинг илгари республикада ривож топмаган тармоқларида ҳам ўзларининг тез юксак маҳорат даражасига эриша олишларини исбот қилдилар. Масалан, лавлагикорликни ёки тамаки етиштиришни олиб кўринг. Бундан бир неча ўн йил муқаддам республикада қишлоқ хўжалигининг бундай тармоқлари йўқ эди. Ҳозир эса масалан, лавлаги республикада етакчи экинларнинг бири бўлиб қолди. Диққатга сазовор бўлган яна бир нарса шуки, Қирғизистонда етиштирилаётган лавлагининг ҳосилдорлиги бир қанча йиллардан бери мамлакатда энг юқори ҳосилдорлик бўлиб келмоқда.

Қирғизистоннинг қишлоқ меҳнатчилари Қирғизистон республикаси ва Компартияси 40 йиллигига кўпгина меҳнат совғалари тайёрладилар. Шулардан фақат баъзиларинингина, телеграф услубида деганларидек, қисқача айтиб ўтаман: давлатга дон сотиш плани ошириб бажарилди; жун сотиш плани ошириб бажарилди; пахта тайёрлаш плани ошириб бажарилди; қанд лавлаги тайёрлаш плани анча ошириб бажарилди. Ғаллакорларни, пахтакорларни, лавлагикорларни, чорвадорларни, механизаторларни, қишлоқ интеллигенцияси намояндаларини, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарларини, фабрика ва заводларнинг ишчиларини, республиканинг партия ва совет ходимларини бу йилги катта меҳнат ғалабаси билан чин кўнгилдан қутламоқ учун ҳатто мана шу қисқа рўйхатнинг ўзи ҳам кифоя қилади, деб ўйлайман.

Ўз ишининг моҳирлари, билимдонлари бўлган, масалан, Калинин районидаги «Победа» колхозининг бош чўпони, бу йил ҳар 100 совлиқдан 142 тадан қўзи олган ва ҳар бир қўйдан 4.1 килограммдан жун қирқиб олган Кенерал Сариев каби Қирғизистон қишлоқ хўжалиги энг яхши усталарининг номлари республика донрасидан ташқаридаги узоқ жойларга ҳам яхши танилган. Туп районидаги «XX партсъезд» колхозида сут соғувчи Сайда Мусогожоева ўтган йил ҳар бир сигирдан 3.200 килограммдан сут соғиб олди ва бу йил эса шу кунгача 3.300 килограммдан сут соғиб олди. Машина-синаш станциясида қанд лавлаги етиштирувчи механизациялашган комплекс звено бошлиғи Николай Алексеевич Осипенко бу йил қанд лавлагининг ҳар гектаридан 485 центнердан ҳосил олди. Аравон районидаги «XXII партсъезд» колхозида механизациялашган комплекс бригада бошлиғи, пахта устаси Санталатхон Юсупова ўтган йил ҳар гектардан 40.1 центнердан пахта етиштириб берган эди. Бу йил эса унинг бригадаси планни ҳозирдаёқ бажариб бўлди, гектар бошига 36 центнердан ҳосил олди ва давлатга пландан ташқари пахта топширишни давом эттирмоқда. Аравон районидаги Жданов номли колхознинг раиси ўртоқ Тўйчи Кочубоев, Чуй районидаги «Синташ» колхозининг раиси Қарибой Қурманов, Жангижўл районидаги «Жангижўл» совхозининг директори ўртоқ Матен Сидиқов, Ленин районидаги «Қизилжар» совхозининг директори Николай Иосифович Мешков ва бошқа кўпгина ўртоқлар колхоз-совхоз ишлаб чиқаришнинг ажойиб ташкилотчилари эканликларини кўрсатдилар.

Бундай кишилар ҳар бир районда, ҳар бир колхоз ва совхозда бор. Республика юбилейи кунида биз уларнинг номларини фахрланиб тилга олмоқдамиз. Лекин шу билан бирга, биз гарчи шу қадар юксак натижаларга эришмаган бўлсалар-да, лекин ўз постларида туриб ҳалол ва виждонан меҳнат қилаётган, Ватан ва халқ олдидаги ўз бурчларини яхши бажараётган меҳнатчиларни ҳам унутмаймиз.

Республика қишлоқ хўжалик меҳнатчилари партия XXIII съездининг, КПСС Марказий Комитети март ва май Пленумларининг қарорларига амал қилиб, Қирғизистон ССРда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришни ривожлантиришга доир муҳим топшириқларни бундан буён ҳам шараф билан бажариш учун ўзларининг куч ва ғайратларини бундан буён ҳам аямасликларига КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати қатъий ишонадилар.

Ўртоқлар, жамиятимизнинг социал структураси батамом ўзгарганлиги, халқнинг маданий ва маънавий қиёфасида, шу жумладан, Қирғизистон ССРда жуда катта ўзгаришлар рўй берганлиги, ҳеч шубҳасиз, социализмнинг энг катта ғалабалари қаторига киради.

Аҳолининг социал состави жиҳатидан ҳозирги вақтда Қирғизистоннинг қандайлигига назар солсангиз, ишчилар синфи ниҳоят даражада ўсганлиги биринчи галда кўзга ташланади. Революциядан олдин Қирғизистонда ўзининг ишчилар синфи бўлмаган эди. Ҳозир эса саноатда, транспортда, қурилишда ва совхозларда 300 мингга яқин ишчи ишлаб турибди. Ишчилар синфи вужудга келтирилганлиги Қирғизистондаги социалистик қурилишнинг жуда катта ғалабасидир.

Қирғизистонда деҳқонларнинг қиёфаси ҳам таниб бўлмас даражада ўзгарди. Илгариги кўчманчи чорвадор ўрнида бутунлай янги деҳқон — колхозчи — ўқимишли, техника ва илмдан яхши хабардор, ҳозирги замон ишлаб чиқариш қуроллари билан қуролланган ва шу қуроллардан мукаммал фойдалана оладиган, ўз эътиқоди жиҳатидан қайтмас коллективчи бўлган киши пайдо бўлди.

Совет зиёлиларининг кўп сонли отряди вужудга келтирилганлиги Қирғизистондаги социал тараққиётнинг жуда катта муваффақиятидир. Маълумки, чоризм йилларида Қирғизистонда зиёли кадрлар, айниқса туб миллатлардан бўлган кадрлар йўқ эди. Ўша вақтларда қуръонни чала-чулпа ўқиш ва тушунтиришни билган муллалар ва бойлар донишманд ва уламо ҳисобланган эди.

Энди Қирғизистоннинг қандай кадрлари борлигига бир назар солинг. Республикада партия, давлат ва хўжалик раҳбарларининг тажрибали кадрлари етиштирилди. Ишлаб чиқариш ва билимнинг ҳамма соҳаларида илмий ходимлар ва мутахассислар ўсиб етишди, фан ва халқ маорифининг жуда кўп арбоблари тарбиялаб етиштирилди. Республика халқ хўжалигининг ўзидагина олий ва ўрта малакали 106 мингдан кўпроқ мутахассис ишлаб турибди. Демак, республикада ҳар 25 кишига ўрта ёки олий маълумотли бир мутахассис тўғри келади. Қишлоқ хўжалигидаги юқори малакали ишчи ва механизатор кадрлар ҳали бу ҳисобга кирмайди. Республикада 31 мингдан кўпроқ муаллим, 5 мингга яқин врач, 15 мингдан кўпроқ ўрта медицина ходими ишлаб турибди. Республика илмий ходимларининг сафида 3.700 дан кўпроқ олим бор, шулардан 1 мингга яқини фан докторлари ва кандидатларидир. Биз ана шу тантанали кунда республикада хизмат кўрсатган ўқитувчилар Жолоч Олтмишбоев, Михаил Алексеевич Рудаков, республикада хизмат кўрсатган врачлар Қосим Салоҳиддинович Неъматуллин, Нина Иосифовна Кадомцева, Юсуп Қосимович Қосимов, Қирғизистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент-аъзоси Михаил Николаевич Лушчихин, академик Бегимали Жамғирчинов ўртоқларнинг ва Қирғизистон меҳнаткаш интеллигенциясининг кўпгина бошқа намояндаларининг фидокорона меҳнатини қайд қилиб ўтамиз.

Энг муҳими шуки, зиёли кадрлар тайёрлаш йил сайин ошиб бормоқда. Қирғизистонда ҳар 10 минг кишига олий ўқув юртининг 122 студенти тўғри келади. Бу кўпми, ёки озми? Яқин-яқингача ўзларини ўқимишли деб гердайиб келган Европадаги бир қанча капиталистик мамлакатларни кўрсатиб ўтиш мумкин, эндиликда эса шу мамлакатлар олий маълумотни ривожлантиришда Қирғизистон билан беллаша олмайдилар.

Кўриб турибсизки, ўртоқлар, Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Қирғизистонда бутунлай янги социалистик жамият пайдо бўлди, янги ишчилар синфи, янги колхозчи деҳқонлар, янги совет зиёлилари тарбиялаб етиштирилди. Буларни тарбиялаш ва тайёрлашда рус халқи ва мамлакатимизнинг бошқа ҳамма халқлари, айниқса социализм қурилиши дастлабки даврида қирғиз халқига катта ёрдам кўрсатдилар.

Лекин социализм Совет Шарқи хотин-қизларини батамом озодликка чиқарганлигини айтиб ўтмасак Қирғизистон республикасидаги социал ўзгаришлар манзарасини тўлиқ ва мукаммал кўрсатмаган бўламиз. Маданиятсизлик ва жаҳолат шароитида ярим қул ҳолида кун кечириб, илгари бутунлай эзилиб ётган мазлума қирғиз хотин-қизлари учун Совет ҳокимиятининг ғалабаси маънавий, маданий ва руҳан тикланиш даврини бошлаб берди, бунинг натижасида хотин-қизлар биринчи марта ўзини инсон деб ҳис қиладиган бўлиб қолмасдан, шу билан бирга ўз кучини тўла равишда англайдиган ҳам бўлиб қолди, ўз ақли ва талантининг бутун бойлигини кўрсатишга, ўзидаги қудратли ижодий қобилиятларни жамиятимиз ҳаётининг ҳеч бир истисносиз ҳамма соҳаларида сарфлаш имкониятига ҳам эга бўлиб қолди. Қани айтингчи, ўртоқлар, совет хотин-қизлари ўз меҳнатлари билан жуда катта ҳисса қўшмаганларида умуман Совет Иттифоқи, Қирғизистон республикаси ҳозир биздаги мавжуд жуда катта муваффақиятларга эга бўла олурмиди, иқтисодий, социал, сиёсий ва маданий тараққиёт йўлида биз шу қадар олға ўтиб кета олурмидик?

Шу сабабли, республикангиз юбилейи кунида оналаримиз, хотинларимиз ва опа-сингилларимизга, меҳнатчи хотин-қизларга, меҳнатда ва буюк коммунистик ишимизнинг тантанаси учун курашда эркакларнинг жанговар сафдошлари бўлган аёлларга ташаккур ва ҳурмат изҳор қилмасдан ўтиб бўлмайди.

Республикада партия раҳбарлигида халқимиз кекса бўғинининг муносиб ўринбосари ва ворисн бўлган ажойиб ёшлар тарбиялаб етиштирилди. Қирғизистон комсомоллари ва ёшлари партия ва халқнинг ҳар бир чақириғига ҳамиша жон-дилдан лаббай деб жавоб бериб, жонажон республика экономикасини ва маданиятини ривожлантирмоқ учун кўпгина фойдали ишлар қилиб келдилар. Меҳнатсевар, талантли, зеҳнли ёшларимиз зўр эҳтирос билан меҳнат қилмоқдалар, ўқимоқдалар, билим ва маданиятни эгалламоқдалар, ишчилар ва деҳқонлар билан биргаликда меҳнат қилиб, ўзларини кекса бўғин яратиб берган барча ғалабалар ва бойликларнинг ворисн ва хўжайини бўлишдан иборат масъулиятли ролни бажаришга тайёрламоқдалар. Республика комсомоллари ва ёшларига мана шу фахрли ва қийин ишда катта муваффақиятлар тилашга, уларнинг барча фойдали ташаббусларига зўр муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

Маориф ва маданиятни ривожлантириш соҳасида ҳам Қирғизистонда вужудга келтирилган ўзгаришлар ҳаммани ҳайратда қолдиради, ўртоқлар! Республика тузилган йилда унинг аҳолиси бир миллион киши эди. Шу аҳолидан 16 ёшдан 39 ёшгача бўлган 400 мингга яқин киши бутунлай саводсиз эди. Қирғиз халқи ўз маданиятини ривожлантиришда қирқ йил ичида нақадар олға ўтиб кетди! Республикада етти йиллик таълим тугалланди ва ҳозир умумий саккиз йиллик таълим амалга оширилмоқда. Қирғизистон, аслини олганда ёппасига саводхон республика бўлиб қолди. Унинг ўз миллий ёзуви яратилди. Нашриётчилик иши ғоят ривожлантирилди. Қирғизлар Маркс, Энгельс, Ленин асарларини, рус ва жаҳон адабиёти классикларининг асарларини ўз она тилларида ўқимоқдалар.

Совет ҳокимияти йиллари мобайнида қирғиз халқининг чинакам халқ адабиёти ва санъати вужудга келди ва равнақ топди, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг қудратли воситаси бўлиб қолди. Ёзувчилар, рассомлар ва композиторлар бадиий ижодкорлик ва маданиятнинг бошқа соҳаларида қирғиз халқи узоқ асрлар давомида яратган нарсаларнинг ҳаммасини жуда катта меҳр-муҳаббат билан эвайлаб тўпладилар, сақлаб қолдилар ва ижодий ривожлантирдилар. Қирғизистон халқ шоири, академик А. Тўқонбоев, Давлат мукофоти лауреати, академик ёзувчи С. Содиқбеков, Ленин мукофоти лауреати Ч. Айтматов, халқ рассомлари Г. Айтиев, Л. А. Ильина, С. А. Чуйков, ССР Иттифоқи халқ артистлари А. Малдибоев, Б. Бешалиева, С. Киизбоева, М. Рисқулов ва Қирғизистоннинг шулар сингари бошқа кўпгина атоқли маданият ва санъат арбоблари ижодиёти фақат мамлакатимиз меҳнаткашларигагина эмас, шу билан бирга, кўпгина чет мамлакат меҳнаткашларига ҳам маълум. Социалистик Қирғизистон ёзувчиларига, рассомларига, композиторларига, барча маданият арбобларига чин кўнгилдан янги ижодий муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

Ўртоқлар! Қирғизистон ССРнинг, қирғиз халқининг жуда катта муваффақиятлари умумхалқ томонидан тақдирланди — республика икки марта Ленин ордени билан мукофотланди. Республиканинг минглаб меҳнаткашлари СССР орденлари ва медаллари билан мукофотландилар, уларнинг энг яхшилари эса мамлакатимизда энг юксак унвонга — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлдилар.

Зўр хурсандлик билан шуни айтишим кераки, ССР Иттифоқи Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Қирғизистон ССРнинг Ўш области хўжалик ва маданий қурилишда меҳнаткашлар эришган муваффақиятлар учун Ленин ордени билан мукофотланди.

(Ўртоқ Шелепин СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб беради).

Ўш областининг барча меҳнаткашларини, шунингдек бу қимматли мукофотдан хурсанд бўлаётган республиканинг барча меҳнаткашларини ҳам мана шу юксак мукофот билан астойдил қутлашга ҳамда Ўш областининг барча меҳнаткашларига иқтисодий ва маданий қурилишда янги муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

Ўртоқлар! Бундан қирқ олти йил муқаддам В. И. Ленин башорат бериб қуйидаги улуғ гапни айтган эди: «... Қарам ва ожиз миллатларга Совет Республикалари Иттифоқидан бошқа нажот йўқ...» (Асарлар, 4- нашр, 31 том, 128 бет).

Умуман бутун Совет Иттифоқининг ва хусусан ҳар бир иттифоқдош республиканинг ривожланиш тарихи В. И. Ленин берган шу кўрсатмаларнинг ҳаётийлиги ва ҳаққонийлигини кўрсатувчи яққол далилдир.

Мамлакатимиз халқлари битта яхлит Совет Республикалари Иттифоқида бирлашганликлари ва Лениннинг дўстлик, қардошлик ва ўзаро ёрдамлашиш принципларини муқаддас билиб амалга ошириб келганликлари туфайлигина совет халқи империалистларнинг юртимизга икки марта қилган қонли босқинини қайтаришга ҳамда муқаррар қул қилинишдан ва ҳатто батамом қирилиб кетишдан қутулиб қолишга муваффақ бўлди.

В. И. Ленин васият қилиб қолдирган СССР халқлари иттифоқи туфайлигина биз қудратли жуда катта экономикани вужудга келтиришга ва айни вақтда иттифоқдош республикаларнинг ҳар қайсисида ишлаб чиқарувчи кучларни ғоят тез ривожлантиришни таъминлашга қодир бўлдик. Қирғиз халқининг муваффақиятлари Совет Иттифоқидаги барча халқлар буюк ҳамдўстлиги муваффақиятларининг таркибий қисмидир.

Ватанимиздаги бошқа халқларнинг ҳаммаси каби қирғиз халқи Қирғизистон Компартиясининг раҳбарлигида буюк Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини, унинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамламоқ учун қўлидан келган ҳамма ишни қилиб келди ва қилмоқда, халқлар ўртасидаги дўстлик ва қардошлик сиёсатига ҳамиша содиқ бўлиб келди ва содиқ бўлиб қолмоқда. Бу эса ҳаммамизни қувонтирмоқда.

(Охири учинчи бетда).

Ўртоқ А. Н. ШЕЛЕПИН нутқининг охири

(Боши иккинчи бетда)

Эндиликда буюк ва шонли совет халқининг, мамлакатимиздаги барча социалистик миллатлар ва элатларнинг қўлида бўлган барча улкан маънавий ва моддий бойликларни ҳисоблаб адо қилиб бўлмайди. Бу бойликлар ҳақиқатан сон-саноқсиз ва ажойиб бойликлардир. Ҳозирги инсоният ўзининг энг олижаноб орзуларини рўёбга чиқаришга қодир бўлган ва, образли қилиб айтганда, эртакни ҳақиқатга айлантира олган совет халқига, социалистик миллатларимизга, Коммунистик партиямизга қойил қолиб, уларга ўзининг муносиб чуқур ҳурматини изҳор этмоқда. СССР халқларининг маҳкам ва бузилмас дўстлиги ва кардошлиги Совет Иттифоқидаги барча социалистик миллатларнинг мана шундай энг катта бойликларидан биридир.

В. И. Лениннинг буюк орзуси мамлакатимиз халқларининг қардошларча ҳамдўстлигини вужудга келтириш эди. У, халқларнинг мана шу дўстлигини вужудга келтирмоқ, чиниқтирмоқ, мустаҳкамламоқ ва ривожлантирмоқ учун ўзи ҳаёт чоғида ҳамма чораларни кўрди. У биздан кета туриб эса, бу ишни Коммунистик партияга ва Совет Иттифоқи халқларига ўзининг энг буюк васиятларидан бири қилиб қолдирди. Партия, Ватанимиз халқлари ҳам ўз йўлбошчисининг мана шу буюк васиятини порлоқ равишда амалга оширдилар. СССР халқларининг дўстлигини кўз қорачиғидек сақлайлик, миллатчилик идеологиясининг заҳарли уруғларини сочмоқ, қардош совет халқлари орасига нифоқ солмоқ учун империализм қилаётган уринишларнинг ҳаммасига энг қақшатғич зарба берайлик, ўртоқлар. Империализм илгари ҳам шундай уринишлар қилиб келди, ҳозир ҳам қилмоқда, келгусида ҳам шундай қилишга уринаверади, албатта. Шунинг учун ҳам у, совет халқларининг ашаддий душманидир, шунинг учун ҳам у империализмдир. Совет Иттифоқидаги барча социалистик миллатларнинг энг буюк ғалабаси, Коммунистик партиямизнинг энг буюк ғалабаси — СССР халқлари дўстлиги мустаҳкамлансин ва ривожлансин! **(Қарсаклар)**.

Ўртоқлар! Совет Иттифоқининг ленинчи Коммунистик партияси совет кишилари эришаётган барча ғалабаларнинг ташкилотчиси, йўлбошчиси ва раҳбаридир. Қирғизистон Коммунистик партияси Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг синалган ва жанговар отрядларидан бири. Қирғизистон Коммунистик партияси туғилган йилда бутун Қирғизистонда атиги 2592 коммунист бор эди. Маслакдошларнинг мана шу кичкина тўдаси гап коммунистларнинг сонида эмас, балки идеалларнинг ленинча ҳақиқатида ва партия сиёсатининг ҳаклигида эканлигига катъий равишда амин эдилар. Шунинг учун ҳам улар дадил жангга отландилар, оммани ўзларига эргаштирдилар ва енгиб чиқдилар.

Ҳозирги кунда Қирғизистон Коммунистик партиясининг сафларида уч мингтадан кўпроқ партия ташкилотида бирлашган 94 мингдан зиёдроқ коммунист бор. Мана шунинг ўзи республика меҳнаткашлари орасида Коммунистик партиянинг обрўси ниҳоят даражада баланд эканлигини, унга муҳаббат ва унинг сафларига киришга интилиш эса ғоят катта эканлигини кўрсатиб турибди.

Қирғизистон Компартиясига, унинг Марказий Комитетига, Марказий Комитет бюросига, республиканинг барча партия ташкилотларига, барча коммунистларига хўжалик, давлат ва маданий қурилишга раҳбарлик қилиш соҳасида олиб бораётган қийин, буюк ва олижаноб ишларида КПСС Марказий Комитети номидан янги муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

Ўртоқлар! Шу дамгача биз ютуқлар ва муваффақиятлар тўғрисида гапирдик. Лекин у ёки бу юбилейни нишонлаётган вақтда ҳал этилмаган масалаларни ҳам унутмаслигимиз керак, деб В. И. Ленин берган маслаҳат эсингизда. Т. Усубалиевнинг докладида асосий камчиликлар партиявий тил билан қисқа ва аниқ қилиб айтиб ўтилди. Аввало, бу камчиликлар шундан иборатки, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг жуда катта резервларидан ҳали ҳам тузук фойдаланилмаётир. Асосий ишлаб чиқариш воситаларидан етарли фойдаланилмаётир. Меҳнат унумдорлиги ҳали ҳам паст. Брак ва хўжасизлик натижасида ишлаб чиқаришда нобудгарчиликлар кўп ва ҳоказо. Ўтган йил, масалан, колхоз ва совхозларда давлатга топширилган ҳар бир қўйдан ўрта ҳисобда 3 килограммдан жун қирқиб олинган бўлса, бу йил атиги 2,8 килограммдан жун қирқиб олинди. Республикада давлатга сотилган ҳар бир қўйнинг оғирлиги ўрта ҳисобда 46 килограмм бўлди, илғор хўжаликларда эса 55—60 килограммга етади. Пахтанинг ҳосилдорлигида ҳам шундай фарқ бор — ўртача ҳосилдорлик гектар бошига 22,9 центнер бўлди, энг яхши хўжаликларда эса 35 центнерга етади ва ундан ҳам оширoқдир. Саноат буюмларининг сифати ва қурилиш сифати ҳам кўнгилдагидек эмас.

Ўртоқлар! Совет Иттифоқининг ички ва халқаро аҳволи тўғрисида гапирадиган бўлсак, бу масалалар яқинда КПСС Марказий Комитети бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Москвада ўтказилган Польша-Совет дўстлиги митингида сўзлаган нутқида ва СССР Министрлар Совети раиси ўртоқ А. Н. Косигиннинг Свердловск шаҳри меҳнаткашларининг Польша партия-ҳукумат делегацияси билан учрашувида сўзлаган нутқида баён қилиб берилди. Шу сабабли қисқача шу гапларни айтиб ўтишга ижозат бергайсиз: Умуман, мамлакат халқ хўжалигидаги ишлар тамомила қониқарли бормоқда. Янги беш йиллик суръатларини жадаллаштирмоқда. Саноат маҳсулотининг умумий ҳажми жиҳатидан ҳам, саноат маҳсулоти энг муҳим турларининг кўпчилиги жиҳатидан ҳам шу йил III квартал планини ва тўққиз ойлик планини бажарди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ўтган йилнинг тўққиз ойидагига нисбатан 8,3 процент ўсди. Электр энергияси, химия маҳсулотлари, машинасозлик ва металл ишлаш, енгил саноатда маҳсулот ишлаб чиқариш, маданий-маиший хизмат товарлари ишлаб чиқариш айниқса юксак даражада — 9 процентдан тортиб 12 процентгача ўсди. Меҳнат унумдорлиги бу давр ичида 5 процент кўпайди.

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорига мувофиқ ўтказилаётган иқтисодий ислоҳот тобора кенг кўламда амалга оширилмоқда. Бу ислоҳот яхши натижалар бераяпти.

Ўтган ойлар ичида истеъмол буюмлари ва аввало, саноат товарларни ишлаб чиқариш анча тез ўсганлигини ижобий бир ҳол деб таъкидлаб ўтиш керак. Масалан, шу йилнинг 9 ойи ичида жун газлама ишлаб чиқариш 10 процент, кийим-кечак ишлаб чиқариш 9 процент, устки трикотаж ишлаб чиқариш 20 процент, телевизорлар ишлаб чиқариш 25 процент, холодильниклар ишлаб чиқариш 36 процент, кир ювиш машиналари ишлаб чиқариш 14 процент кўпайди.

Ҳозирги вақтда аҳолининг қанд-шакар, маргарин, нон-булка, макарон, кондитер маҳсулотлари, ўсимлик мойи ва мол ёғи, тамаки ва бошқа бир қанча маҳсулот каби озиқ-овқат товарларига бўлган талаби асосан қондирилмоқда. Бу эса КПССнинг XXIII съездида партиямизнинг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарадиган саноат тармоқларининг («Б» группаси) ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқарадиган тармоқлардан («А» группаси) орқада қолишини тугатиш соҳасида тутган йўли ўзининг дастлабки самараларини бераётганлигини исбот қилади. Ўртоқлар, бу гапдан бизда ҳамма масалалар ҳал этилди, деган маъно келиб чиқмайди. Йўқ, мутлақо, бундай эмас. Бизда аҳолининг талабини ва аввало, саноат товарлари — пойафзал, кийим-кечак, трикотаж ва бошқа баъзи товарларга бўлган эҳтиёжларини қондиришда ҳали қийинчиликлар бор. Партия, унинг Марказий Комитети ва ҳукумат бу қийинчиликларни тезликда бартараф қилиш учун зарур чораларнинг ҳаммасини кўради.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бу йил ажойиб муваффақиятларга эришдилар. Мамлакатда Совет Иттифоқининг бутун тарихида бу йил энг кўп дон ҳосили олинди. Пахта, қанд лавлаги, кунгабоқар ва бошқа экинлардан ҳам яхши ҳосил етиштирилди. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш кўпайди. Бу йил сут етиштириш ўтган йиллардагига нисбатан жуда юксак даражага кўтарилди. Шу йилнинг 1 октябрида эса 1964 йилнинг шу пайтига нисбатан 1,2 миллион тонна ортиқ гўшт тайёрланди. Партиянинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш юзасидан КПСС Марказий Комитети март Пленумида ишлаб чиққан тадбирларининг амалга оширилиши, шунингдек партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари томонидан кенг кўламда олиб борилган ташкилотчилик иши қишлоқ хўжалигининг юксалтиришда муҳим роль ўйнади.

Дарҳақиқат, ўртоқлар, партиямизнинг Марказий Комитети ва Совет ҳукумати халқ хўжалигини бутун чоралар билан юксалтириш, совет халқининг турмуш даражасини янада кўтариш йўлини изчиллик билан ўтказиб келмоқдалар. Мамлакатимизнинг ҳамма қисмида жонқуярлик билан қизғин, мураккаб ижодий иш олиб борилмоқда. Бу иш ҳаммамиздан кўп куч ва кўп вақт сарф қилишни талаб этади.

Бизнинг партиямиз коммунистик қурилиш соҳасида ўз вазифаларини ҳамиша халқаро аҳволни ҳисобга олиб ҳал этиб келмоқда. Халқаро вазият тобора социализм ва демократия кучлари фойдасига таркиб топмоқда. Совет Иттифоқи ва бутун жаҳон социализм системаси халқаро таъсирининг тобора ўсаётганлиги, миллий озодлик ҳаракатининг юксалиб бораётганлиги, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг ривожланиб бораётганлиги, халқларнинг агрессияга қарши, аввало Америка империализмига қарши, тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун курашда антиимпериалистик фронтининг мустаҳкамланаётганлиги — ҳозирги тараққиётнинг асосий тенденциясидир.

Шу билан бирга капитализм умумий кризиси чуқурлашиб бормоқда, капиталистик мамлакатлар ўртасидаги зиддиятлар кучаймоқда, капитал мамлакатларида пролетариатнинг синфий кураши активлашмоқда, капитализмнинг позициялари заифлашмоқда, империализм ўзининг агрессив кирдикорларини кучайтирмоқда.

Бундай шароитда бизнинг партиямиз барча мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партиялар билан маҳкам жипслашиб ва бирлашиб, империалистик агрессорларни жиловлаб қўйиш, ер юзида тинчлик ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилиш, ўзининг интернационал бурчини бажариш, ўз мустақиллиги учун курашаётган барча халқларга ёрдам бериш учун зарур ишларнинг ҳаммасини қилди ва қилмоқда.

Халқаро майдонда Совет Иттифоқининг ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларнинг обрўси ва таъсири тўхтовсиз кучайиб бормоқда. Бутун жаҳондаги халқ оммаси уларнинг империалистлар агрессив сиёсатига қарши, тинч-тотув яшаш учун ва тинчликни сақлаш учун изчиллик билан олиб бораётган курашини қўллаб-қувватламоқда.

Кейинги вақтларда халқаро кескинлик кучайди. Ҳозирги вақтда, аввало уруш ва агрессиянинг асосий кучи, жаҳон жандарми ва эксплуататори, ҳалок бўлиб бораётган мустамлакачилик режимларининг таянчи Америка империализми халқаро кескинлик ва халқлар хавфсизлигига қилинаётган таҳдиднинг асосий манбаидир.

Бутун прогрессив инсоният АҚШнинг Вьетнамга қарши босқинчилик агрессиясини якдиллик билан қоралади, чунки бу агрессия Шарқи-Жанубий Осиёдагина эмас, балки бутун дунёда ҳам тинчликка хавф туғдирмоқда. АҚШнинг Вьетнам халқига қарши жиноий агрессияси, Вьетнам Демократик Республикаси территориясининг ваҳшиёна бомбардимон қилинаётганлиги Америка империалистлари узоққа мўлжаллаган ниятларни кўзда тутганликларини, уларнинг Осиёдаги кенг районларни социализмга ва миллий озодлик ҳаракатига қарши очиқ кураш олиб бориладиган плацдармга айлантиришга интилаётганликларини исбот қилади.

Совет Иттифоқи қаҳрамон Вьетнам халқига ҳар томонлама ёрдам — сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий ёрдам кўрсатиб келди ва кўрсатаверади. Варшава шартномасида қатнашувчи барча давлатлар Вьетнам Демократик Республикасига бундан буён ҳам тобора кўп ва ҳар томонлама ёрдам кўрсатишга қатъий қарор берганликларини билдирдилар. Қаҳрамон Вьетнам халқи агрессорга қарши оғир шароитда кураш олиб бораётган ҳозирги кунда агрессорга зарба бермоқ учун барча социалистик мамлакатларнинг биргалашиб ва жипслашиб ҳаракат қилишлари жуда муҳимдир. Афсуски, Хитой Халқ Республикасининг раҳбарлари бошқача фикрни илгари сураяптилар. Уларнинг Вьетнамни ҳимоя қилиш йўлида биргалашиб ҳаракат қилишдан бош тортаётганликларини агрессияни даф қилишда Вьетнамга ҳақиқатан ҳам катта ва ҳар томонлама ёрдам бераётганларга жон-жаҳдлари билан ҳужум қилаётганликларини бутун дунё коммунистлари ва барча прогрессив кишилар қаттиқ қораламоқдалар. Хитой раҳбарлари бу билан аслида агрессорга кўмаклашмоқдалар ва оғир жавобгарликни ўз зиммаларига олмоқдалар.

Европанинг марказида уруш хавфининг асосий манбаи бўлган Ғарбий Германия милитаризми Америка империализмининг агрессив кучлари билан тобора маҳкам чирмашиб кетмоқда. Ғарбий Германия милитаристлари атом қуролини олишга зўр бериб интилмоқдалар — иккинчи жаҳон урушининг якунларини қайтадан кўриб чиқиш учун курашмоқдалар. Иккита энг милитарист ва агрессив давлат — АҚШ ва Германия Федератив Республикаси ҳарбий-сиёсий блокининг вужудга келаётганлиги Европа хавфсизлигини таъминлаш проблемасини халқларнинг умумий тинчлик учун олиб бораётган курашида биринчи ўринларнинг бири қилиб қўйди. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг Бухарест декларациясида баён қилинган конструктив таклифлари Европа хавфсизлигини таъминлашни кўзда тутган жиддий ҳиссадир. Мавжуд чегараларнинг дахлсизлигини эътироф қилиш, Ғарбий Германияни ядро қуролига яқин йўлатмаслик, реваншчи ва милитарист кучларни зарар етказмайдиган ҳолга келтириш, икки герман давлатининг мавжудлигини амалда эътироф этиш — Европа хавфсизлигининг негизидир.

Совет кишилари ўз Ватанини тараққий эттириш учун тинч шароитлар бўлишини жуда қадрлайдилар, чунки улар уруш даҳшатларини икки марта ўз бошларидан кечирдилар, жуда кўп оғир мусибат ва машаққатларга бардош бердилар. Шу сабабли бошқа мамлакатларнинг халқлари каби биз ҳам Европа қитъасида тинчликнинг тақдири тўғрисида айниқса кўп қайғурмоқдамиз. Совет Иттифоқи, бизнинг партиямиз ва ҳукуматимиз урушқоқ империализм сиёсатига қарши актив кураш олиб бориш ва бутун дунёда тинчлик ишини мустаҳкамлаш учун ўз қўлларидан келган ҳамма чораларни кўрдилар ва кўрмоқдалар. **(Қарсаклар).** Хитойнинг халқаро коммунистик ҳаракат сафларини бузишга қаратилган позицияси, Хитойда «буюк маданий революция» номи билан содир бўлаётган воқеалар коммунистларнинг ва бутун дунёдаги прогрессив кишиларни астойдил ташвишга солмоқда. Бу воқеалар Хитой раҳбарларининг ихтилофларини қасдан кучайтириш йўлидан бориб, социализм қуриш ишига, халқаро коммунистик ва ишчи ҳаракатига жиддий зарар етказаётганликларини исбот қилади.

Халқаро кескинлик тобора авж олаётган, империалистик кучларнинг агрессивлиги ва авантюризми кучайиб бораётган бир шароитда ҳаммамиз революцион хушёрлигимизни юксак даражага кўтаришимиз ва шонли Қуролли Кучларимизни, мамлакатнинг мудофаа қобилиятини, Совет давлатининг иқтисодий қудратини бундан буён ҳам мустаҳкамлашимиз, ҳар бир совет кишисини юксак сиёсий, революцион онглилик, ғоявий эътиқод ва халқ иши учун курашда сабот-матонатли бўлиш руҳида тинмай тарбиялашимиз керак.

Азиз ўртоқлар!

Республикангизнинг халқи ва сизнинг партия ташкилотингиз босиб ўтган йўлга бир назар солиб, ҳаққоний мамнуният туйғулари билан шу гапларни айта оладилар: Дарҳақиқат, бу йиллар беҳуда кетмади; ҳаммамиз жонбозлик билан меҳнат қилдик, кўп ишларни қила олдик. Бу ишларнинг натижалари яққол кўриниб турибди: кўрсатишга, кўздан кечиришга, фахрланишга арзийдиган ютуқларимиз бор. Аммо, ўртоқлар, партиямизнинг, Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг истиқбол сари қўяётган буюк ҳаракати давом этмоқда. Вақт бизни кутиб турмайди. Шу вақтгача қилинган ишларнинг ҳаммасига қараганда ҳам яна анча кўпроқ ишлар қилишимиз керак. Тарих дам олиш учун бизга фурсат бермайди. Аммо бу ҳол сиз билан бизни қайғуртирмай, балки аксинча, қувонтиради, чунки совет кишилари меҳнатни, коммунизм тантанаси йўлидаги курашни ўз ҳаётининг мақсади ва маъноси, деб биладилар. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди ва янги беш йиллик план белгилаб берган буюк вазифаларни ҳал этмоқ учун халқимиз кўп меҳнат қилмоғи керак. Ўртоқлар, сизларга ва сизлар орқали республиканинг барча меҳнаткашлари, коммунистларга, экономика ва маданиятни ривожлантиришда коммунистик қурилиш вазифаларини амалга оширишда янгидан-янги катта муваффақиятларни чин кўнгилдан истаб изҳор қилган тилакларим билан ўз нутқимни тамомлашга ижозат бергайсиз.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг табрикномасини сизнинг ижозатингиз билан ўқиб бераман. **(Қарсаклар).**

БУГУН ЛЕНИН КОМСОМОЛИ 48 ЁШГА ТЎЛДИ

ЁШЛИК ПАРВОЗИ

Тошкент область комсомол комитетининг биринчи секретари Б. С. ТОШХЎЖАЕВ билан суҳбат

Шу кеча-кундузда областимиз комсомол-ёшларининг қувончи беҳад. Пойтахт областимиз йиллик пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажариб, катта меҳнат зафарини қўлга киритди. 325 минг тонналик улкан «оқ олтин» хирмонига комсомол ва ёшларимиз қўшган ҳиссаси ғоят салмоқли.

Бу йил областимизда 600 дан ортиқ комсомол-ёшлар звенолари ва участкалари иш олиб борди. Ленин комсомоли аъзоларидан мингдан ортиқ киши «зангори кема»ларда механик-ҳайдовчи бўлиб ишлади. Терим агрегатлари билан ялпи ҳосилнинг ярмидан кўпроғи машиналарда териб олинган экан, унда комсомол ва ёшлар фидокорлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Чиндан ҳам ёшлар йил бўйи зўр ғайрат, шижоат ва жасорат кўрсатиб меҳнат қилдилар. Меҳнатдаги жасорат зое кетмади. Улкан хирмон қад кўтарди.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозидан С. Чачи, Оққўрғондаги «Ленинобод» колхозидан Б. Эшонбоев, «Ленинград» колхозидан С. Худойберганов, Бўка районидаги Темирязев номли колхоздан А. Хўжаев, Бекободдаги Ленин номли колхоздан А. Холмуродов, Янгийўлнинг «Қизил Октябрь» колхозидан С. Турдиалиева, Юқори Чирчиқдаги «Политотдел» колхозидан Қ. Бурхонова ва бошқа ўнлаб комсомол-ёшлар раҳбарлигидаги звено ва участкалар ўз планларини ошириб бажардилар. Бу звенолар ва участкалар ҳозиргача ҳар гектар ердан 25—30 центнердан ҳосил кўтариб, бугун ўз байрамларини ёруғ юз билан кутиб олмоқдалар.

Йиғим-терим мавсумида қатор хўжаликларда зарбдор комсомол ремонт бригадалари иш олиб борди, механик-ҳайдовчилар ўртасида социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилди. «Комсомол прожектори» постлари техникадан фойдаланиш юзасидан назорат ўрнатиб, «оқ олтин»нинг нобуд бўлишига қарши изчил кураш олиб борди. Кўпчилик комсомол ташкилотлари секретарларининг ўзлари ҳам терим агрегатлари рулига ўтириб, пўлат этаклардан хирмон-хирмон «оқ олтин» тўкдилар. Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда» колхозидан Сайфулла Махкамов, Терешкова номли колхоздан Муқаддас Минаварова, «Партия XXII съезди» колхозидан Нодира Ҳайдарова ва бошқа комсомол етакчиларининг номини фахр билан тилга олиш мумкин. Етиштирилган мўл ҳосилни барвақт йиғиб-териб олишда пойтахтимиз студентлари ва ёш ишчи-хизматчилари, Оҳангарон, Олмалиқ, Бекобод, Янгийўл, Чирчиқ шаҳарларининг ёшлари, қишлоқ районларининг мактаб ўқувчилари жуда катта ёрдам бердилар.

Областимизда ташкил этилган комплекс механизациялашган звеноларни пахтачилик истиқболи дейиш мумкин. Бундай звеноларга одатда тракторчилар бошчилик қилишади. Звено аъзоларида бир-бирига ўзаро ишонч, меҳнатга коммунистик муносабат, топширилган иш учун чуқур масъулият ҳиссини сезиш сингари асослар таркиб топмоқда. Чигитни экишдан тортиб, пахтани йиғиб-териб давлатга сотгунча бўлган барча ишни звено аъзоларининг ўзлари бажаришади. Бу усул давлатга ҳам, звенонинг ўзига ҳам ҳартомонлама фойда келтиради.

Оққўрғон комсомол ва ёшлари аҳдларига вафо қилдилар. Улар 18 октябрда ўз мажбуриятларини тўла адо этганликлари ҳақидаги ғалаба рапортига имзо чекишди. Комсомоллар кучи билан терилган пахта район бўйича давлат планининг учдан бир қисмига тенг.

Мавсумда 5,5 минг комсомол пахта далаларида жонбозлик кўрсатиб ишлади. Ёшлардан 155 киши пахта териш машиналарини бошқарди.

Пойтахт область саноат корхоналари ва қурилишларида меҳнат қилаётган ёшларимизнинг зафарлари ҳам кишини қувонтиради. Рапортларнинг каттагина қисми корхоналар ва қурилишлардан йўлланган. Тошкент ва Чирчиқ машинасозлари, кимёгарлари, Олмалиқ ва Бекобод металлурглари, Оҳангарон кончилари, Янгийўл саноатчилари ҳам ўз меҳнат ютуқлари ҳақида хушхабарлар юборишибди.

Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасининг Валентина Воронкина бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари, комсомол ташкил топган кунни октябрь ойи планини бажариш билан кутиб олишга сўз беришган эди. Улар сўзларининг устидан чиқишди.

Оҳангарондаги темир-бетон буюмлари заводи арматура цехининг Николай Китов группа комсорги бўлган комсомол-ёшлар бригадаси тежамкорлик учун курашнинг олдинги сафларида боришмоқда. Улар металлни қирқиш ва пайвандлашда илғор усулларни қўлланиб, комсомол туғилган кунгача 12480 сўмлик металл иқтисод қилиш мажбуриятини олишган эди. Бугун шу мажбурият бажарилгани ҳақида Оҳангарондан хушхабар келди. Бригаданинг ҳар бир аъзоси ўз ишчи разрядини бир поғона оширишга муваффақ бўлган. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Бутун мамлакатимиз ҳаётида рўй берадиган икки улуғ воқеа—Буюк Октябрнинг ярим асрлик юбилейи ва доҳиймиз В. И. Ленин туғилганига 100 йил тўладиган кунни муносиб кутиб олишга барча совет халқи қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Область комсомол ва ёшлари ҳам бу саналарни меҳнат совғалари билан нишонлашга аҳд қилишди.

Комсомол коллективларида ҳозир ажойиб ҳаракат тўлқинланмоқда. Комсомол ташкилотлари юбилейни кутиб олиш режаларини тузиб чиқишяпти. Бу соҳада «Алмаликсвинецстрой» трести комсомол комитетининг белгилаган тадбирлари диққатга сазовор. Ҳар бир комсомол аъзоси малакасини ошириш, қўшимча ҳунар эгаллаш, оширилган норма асосида ишлаш мажбуриятини олмоқда. Бундай ватанпарварлик ҳаракати бошқа корхоналарда ҳам қанот ёзмоқда.

Бугунги байрамни областимиздаги 2260 бошланғич ташкилот атрофига бирлашган 195 ярим минг комсомол аъзоси меҳнат ва сиёсий активлиги ғоят ўсган ҳолда, зўр уюшқоқлик билан кутиб олмоқда.

ЗАФАРЛИ ОДИМ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР САНОАТИ 1966 ЙИЛ 9 ОЙЛИК ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ҲАҚИДА ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СТАТИСТИКА БОШҚАРМАЛАРИНИНГ АХБОРОТИ

КПСС XXIII съезди қарорларини бажара бориб, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 49 йиллик шарафига ўзаро социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирган Тошкент область ва Тошкент шаҳар саноати ходимлари 1966 йил 9 ойлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш, шунингдек саноат маҳсулотларининг муҳим турларини тайёрлаш планини 27 сентябрда муддатидан олдин шараф билан адо этдилар.

Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш тўққиз ойлик плани областимизда 103 процент адо этилди. Ўтган йилнинг тўққиз ойига нисбатан саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш саккиз процент кўпайди.

Саноатнинг айрим турлари бўйича маҳсулот тайёрлаш қуйидагича кўпайди:

Электр энергияси	6	процент
Қора ва рангли металлургия	31	процент
Химия саноати	9	процент
Машинасозлик ва металл ишлаш	9	процент
Ўрмон ва ёғоч ишлаш саноати	7	процент
Бинокорлик материаллари саноати	14	процент
Озиқ-овқат саноати	6	процент

Областимиз ва Тошкент шаҳри территориясидаги саноат министрликлари ва бошқармалари корхоналарида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш плани ҳамда ўсиш қуйидагича якунланди:

	1966 йил 9 ойлик планининг бажарилиши (процент ҳисобида)	1966 йилнинг 9 ойида 1965 йилнинг тўққиз ойига нисбатан (процент ҳисобида)
СССР электрохимия саноати министрлиги	102	110
СССР станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлиги	101	98
СССР енгил ва озиқ-овқат саноати машинасозлиги рўзғор асбоблари министрлиги	99	108
СССР қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги	103	92
СССР трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги	102	112
СССР қора металлургия министрлиги	104	108
СССР рангли металлургия министрлиги	102	133
СССР нефтни қайта ишлаш ва нефть-химия саноати министрлиги	100,8	107
ЎзССР энергетика ва электрлаштириш министрлиги	101	106
ЎзССР химия саноати бошқармаси	106	107
ЎзССР мебель ва ёғоч ишлаш саноати бошқармаси	102	109
ЎзССР бинокорлик материаллари саноати министрлиги	102	114
ЎзССР енгил саноат министрлиги	103	98
ЎзССР пахта тозалаш саноати министрлиги	102	98
ЎзССР озиқ-овқат саноати министрлиги	100,6	107
ЎзССР гўшт ва сут саноати министрлиги	104	103
ЎзССР нон маҳсулотлари ва озуқа саноати министрлиги	105	107
ЎзССР маҳаллий саноат министрлиги	102	114

Областимиз шаҳар ва районлари территориясидаги корхоналарда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш плани қуйидагича бажарилди ҳамда ўсишга эришилди.

	1966 йил 9 ойлик планнинг бажарилиши (процент ҳисобида)	1966 йилнинг 9 ойида 1965 йилнинг тўққиз ойига нисбатан (процент ҳисобида)
Тошкент шаҳри	103	105
Олмалиқ шаҳри	102	135
Оҳангарон шаҳри	100,1	86
Бекобод шаҳри	104	113
Чирчиқ шаҳри	103	110
Янгийўл шаҳри	103	109
Оққўрғон райони	107	99,5
Бўка райони	102	103
Бекобод райони	107	109
Юқори Чирчиқ райони	99,5	101
Калинин райони	106	106
Ўрта Чирчиқ райони	90	142
Орджоникидзе райони	102	122
Янгийўл райони	104	122

Область саноати кўмир қазиб чиқариш, пўлат ва прокат қуйиш, бронкабели, трактор, трактор прицеплари, цемент, пахта толаси, қоғоз, ип газлама, пайпоқлар, чарм пойафзал, мол ёғи, сут ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш бўйича тўққиз ойлик планни муваффақиятли адо этди.

Саноатнинг асосий турлари маҳсулотларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди.

	1966 йил 9 ойда ишлаб чиқарилди.	1966 йилнинг 9 ойида 1965 йилнинг тўққиз ойига нисбатан (процент ҳисобида)
Кўмир — минг тонна	3099	97
Электр энергияси (район электр станциялари ва блок станцияларида ишлаб чиқарилган) — миллион киловатт-соат	5683	104
Кучланиш трансформаторлари — минг киловольт ампер	1088	129
Экскаваторлар — дона	736	95
Пахта териш машиналари — дона	5455	94
Трактор — минг дона	14	112
Кўрак чувиш машиналари — дона	1857	111
Трактор культиваторлари — минг дона	12	111
Трактор прицеплари — минг дона	22,3	114
Компрессорлар — дона	1168	119
Электр кўприк кранлари (махсуслари ҳам) — дона	713	104
Брон кабели — минг километр	11,1	117
Бинокорлик ғишти — миллион дона	460,2	102
Цемент — минг тонна	1419	108
Йиғма темир-бетонлар — минг кубометр	924	119
Асбоцемент шифери — миллион шартли плита	77,3	154
Асбоцемент трубалари — шартли километр	1212	113
Еритгич шнури — минг километр	47,3	88
Дераза ойнаси — минг квадрат метр	1800	96
Қоғоз — минг тонна	14,9	116
Пахта толаси — минг тонна	99	100,3
Газ плиталари — минг дона	52,1	108
Мебель — миллион сўмлик	12	100,4
Рўзғор холодильниги — минг дона	23	110
Ип газлама — миллион квадрат метр	121	92
Устки трикотаж — минг дона	2471	102
Ички трикотаж — миллион дона	8,1	102
Чарм пойафзал — миллион жуфт	7,5	104
Ўсимлик мойи — минг тонна	27	107
Мол ёғи (давлат ресурсидаги хомашёдан) — тонна	245	123
Ёғи олинган сут маҳсулотлари — минг тонна	51	104
Колбаса маҳсулотлари — минг тонна	11	104
Кондитер маҳсулотлари — минг тонна	24	100,7

Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 244 миллион киловатт-соат электр энергияси, 25 та электр кўприк кранлари (махсуслари ҳам), 1486 дона трактор, 2756 дона трактор прицепи, 1,6 минг километр бронкабели, 108 минг тонна цемент, 487 минг квадрат метр юмшоқ ёпилғи кўп ишлаб чиқарилди.

Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан енгил ва озиқ-овқат саноати маҳсулотлари ҳамда маданий-маиший товарлар тайёрлаш ҳам анча кўпайди. 2 минг тонна қоғоз, 290 тонна пахта толаси, 42 минг дона устки трикотаж, 286 минг жуфт чарм пойафзал, 1.221 минг квадрат метр юмшоқ чарм товарлари, 46 минг сўмлик мебель, 2,2 минг тонна ёғи олинган сут маҳсулотлари, 47 тонна мол ёғи, 464 тонна колбаса маҳсулотлари кўп ишлаб чиқарилди.

Саноатнинг бир қатор тармоқларида техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича топшириқлар дуруст бажарилди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан цемент тегирмонларининг ҳар соатдаги иш унуми анча ошди, улардан фойдаланиш коэффициенти яхшиланди, бекор туришлар камайди. Чигитдан ўсимлик мойи олиш кўпайди.

Ўтган тўққиз ой давомида меҳнат унумдорлиги плани 104 процент бажарилди. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан беш процент кўпдир.

Товар маҳсулоти таннархини арзонлаштириш топшириғи ортиғи билан адо этилди. Саноат корхоналари ўтган давр ичида илғор фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга кўпроқ жорий этдилар, технологик процессларни такомиллаштирдилар.

Шу билан бирга саноатда бир қатор камчиликларга ҳам йўл қўйилди. Компрессорлар, кучланиш трансформаторлари, кўрак чувиш, пахта териш машиналари, химия асбоб-ускуналари, йиғма темир-бетон конструкциялари ва деталлари, бинокорлик ғишти, асбоцемент шифери, дераза ойнаси, газ плитаси, рўзғор холодильниги, ички трикотаж, гўшт, кондитер маҳсулотлари, консерва ва бошқа хил айрим маҳсулотлар ишлаб чиқариш тўққиз ойлик плани бажарилмай қолди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ
ТОШКЕНТ ШАҲАР СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

КОММУНИЗМ КИШИСИНИ ТАРБИЯЛАЙМИЗ

НУТҚИМИЗ СОДДА ВА ГЎЗАЛ БЎЛСИН

«Содда ва гўзал гапирмоқ эса санъат ҳисобланади».
К. С. СТАНИСЛАВСКИЙ.

СОВЕТ кишилари ўз меҳнат фаолиятларида ўзаро ҳамкорликка асосланадилар. Бу, кишиларимизнинг ўзаро муомалада маданиятли бўлишини ва инсоний муносабатларни ўзида тарбиялаб боришини тақозо этади.

Ҳар бир маданиятли киши ўз фикрини тўғри, аниқ ифодалай олиши, она тилини яхши билиши лозим. Шундагина у ўтмиш маданий меросидан ҳам, ҳозирги замон билим ва маърифатидан ҳам етарли баҳраманд бўла олади.

Тил энг муҳим алоқа қуролидир. Тилдан ноўрин фойдаланиш фикрни чалкаштиради, бошқалар билан ўзаро фикр алмашувни қийинлаштиради. Шунинг учун ҳам халқимиз яратган мақол ва ҳикматли сўзларида: **«Олдин ўйла, кейин сўзла», «Кўп сўзнинг ози яхши, оз сўзнинг ўзи яхши», «Узун гапирма, қисқа гапир, кўп маъно берсин», «Аниқ гапирган киши, аниқ ўйлайди ҳам», «Тилга эътибор — элга эътибор»** деб бежиз айтилмаган.

Шуни эътироф этиш керакки, ҳали ўз она тилида тўғри фикр юрита олмайдиган, мантиқсиз, узуқ-юлуқ, чала-чулпа гапирадиган, тўғриси тил нормаларини бузадиган кишилар ҳам баъзан учраб қолади. Айниқса, бундай шахсларни ўқимишли кишилар орасида учраши жуда ачинарлидир.

Одоб чегарасига сиғмайдиган сўзларни ишлатиш, сўкиниш мутлақо чидаб бўлмайдиган холдир. Ўтмишнинг ярамас сарқити бўлган сўкинишга ҳамма ерда ҳам қатъий кураш олиб бориш керак. Сўкиниш бошқалар қулоғига ёқмайдигина эмас, балки бу сўзни айтган кишининг ўзини ҳам пастга уради.

Нутқ маданияти — бу сўзга чечанлик, маҳмаданалик эмас, балки ўз фикрини равшан тушунарли қилиб, грамматик тўғри, ортиқча сўз ишлатмасдан соддагина муносиб оҳангда ифода қила билиш демакдир.

Сўзга чиққанда, суҳбатлашганда ёки баҳслашганда ҳар бир киши ёдлаб олган гаплар билан эмас, бошқаларнинг сўзи билан эмас, балки ўзининг шахсий фикрини ифодалаб гапириши лозим.

Киши бирон фикрни баён қилаётган вақтда нутқида кераксиз сўз, ибора ва гапларни: кейин, демак, масалан, шундай қилиб, яъни каби сўзларни ўринсиз ишлатмаслиги, бир сўзни ҳадеб такрорлай бермаслиги керак. Ортиқча ва ўринсиз ишлатилган ҳар бир сўз ва ибора тингловчини зериктиради, фикрни чалкаштиради.

Шуни унутмаслик керакки, айниқса ёшлар катталарга, ўқувчилар ўқитувчиларига эргашади. Ҳар бир ўқувчи ўқитувчи сўзлагандек сўзлашга, ёзгандек ёзишга, ўқигандек ўқишга ҳаракат қилади. Ўқитувчининг ўзи сўзларни адабий тил талаффузи нормаларида айтмаса, ҳуснихат қоидаларига риоя қилмаса, у ўқувчиларни адабий тилда гапиришга, чиройли ва саводли ёзишга ўргатолмайди.

Тилнинг софлигини ва тўғрилигини сақлаш ҳар бир кишининг бурчидир. Афсуски, ҳали айрим шахслар турли жаргон сўзлари ва ибораларини ишлатиб, тилни бузмоқдалар. Дам русча, дам ўзбекча сўзларни бир-бирига ўринсиз аралаштириб, ҳар иккала тилни ҳам бузиб ифода қилмоқдалар. Масалан, «Ҳамза театрининг янги биноси битиб қолибди» дейиш ўрнига «Ҳамза театрининг янги «зданияси» битиб қолибди» дейдилар. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин, албатта. Тилга эътиборсизлик билан қараш элга ҳурматсизликдир.

Шуни унутмаслик керакки, рус тилини яхши билган кишилар она тилини ҳам яхши биладилар. Чунки тилимизнинг луғати кун сайин фан-техниканинг ривожланиши билан рус тилидан кириб, ўзлашиб қолган сўзлар ҳисобига ҳам бойиб бормоқда. Рус тилини яхши билмаганлар, албатта, бу тилдан ва бошқа тиллардан кириб ўзлашиб қолган машина, самолёт, паровоз, поезд, колхоз, звено, канал, пионер, комсомол, социализм, коммунизм, станок, комитет, экскаватор, троллейбус, космонавт каби минглаб сўз ва терминларни бузиб талаффуз қиладилар ёки хато ёзадилар.

Илмий текширишлар шуни кўрсатадики, «Туркистон» газетасининг 1924 йил 20 октябрь сонида жами 7680 сўздан атиги 72 таси совет-интернационал сўзлари бўлиб, булар 0,9 процентни ташкил қилган. «Совет Ўзбекистони» газетасининг 1947—1949 йилларда чиққан 4-сони бўйича 33100 сўздан 5958 та, яъни 18 проценти совет-интернационал сўзларини ташкил этган. Ҳозирда эса бундан ҳам кўп. Ана шу анализнинг ўзи тилимизнинг луғатини рус тилидан кириб, ўзлашиб бораётган сўзлар ҳисобига бойитаётганлигини кўрсатади.

Луғатимиз турмуш талаби билан доим бойиб боради. Нутқ маданиятини ошириш — ҳаёт янгиликларини билиш, бадиий адабиётни севиш, тил устида қунт билан ишлаш демакдир.

Баъзан фикрни баён этишда сўзловчининг хилма-хил хатоларга йўл қўяётганлигини дарҳол ҳис қилиш мумкин. Минбарга чиқиб, нутқ сўзлаётган «нотиқ» ҳаяжонланиб нима ҳақда фикр юритаётганлигини ўзи пайқамай қолади. Демоқчи бўлган гапини ҳаддан ташқари чўзиб ёки қисқартиб қўяди. Мақсаддан четга чиқиб кетади. Нутқида тартиб, система бўлмайди. Фикрлар бир-бирига боғланмай қолади. Фактлар туширилиб, умумий гапга ўтиб кетилади. Сўзга қашшоқ бўлиб, ҳа деб бир сўз ва иборани такрорлай беради. Гап тузишда нўноқлик қилади. Бундай нуқсонлар ёзма нутқда кўпроқ учратилади.

Фикрни баён қилишдан аввал олдин ўйлаб олиш, фикрни тартибга солиш, планлаштириш, аниқ ҳаётий фактлар билан фикрни тўлдириш ва баён қилиш нутқ маданиятини оширишда катта роль ўйнайди.

Ҳаддан ташқари секин гапириш ёки баланд овозда гапириш ҳам тингловчини чарчатиб қўяди. Товушнинг ўртача бўлиши, аудитория шароитини ҳисобга олиш керак. Сўзлаётган кишига ўринсиз луқма ташлаш шахсга нисбатан ҳурматсизликдир. Бунда фикр чалкашиб кетади.

В. Маяковский айтганидек, **сўз — инсон тафаккурининг саркардаси. Биз ана шу сўз орқали бир-биримиз билан алоқа боғлаймиз, ўз фикримизни, мақсадимизни ифодалаймиз.**

Нотиқ ўзининг оташин нутқи билан, санъаткор, ёзувчи, шоир ўзининг ижоди билан жамиятда олиб борилаётган умумий ишга маълум ҳисса қўшади. Уларнинг барчаси ҳам тилдан, унинг бойликларидан, бадиий бўёқларидан фойдаланади. Агар ўқитувчи ўқиётган лекциясини ўзига хос сўзлар билан, эмоционаллик билан баён этмаса, унинг суҳбати қизиқарли бўлмайди; агар ёзувчи ва шоир ўз асарининг тилини жозибадор, ўйноқи, равон қилмаса, китобхон ундан таъсирланмайди; агар актёрнинг ўзи яратган образ унинг ҳаётида яшамаса, унинг ўзига хос тилида гапирмаса, ўзига хос бўёқлар топилмаса, томошабин унинг ижросидан эстетик завқ ололмайди. Худди шунингдек, киши гапираётган, ўқиётган ёки ёзаётган вақтда нутқига эътибор бермаса, унинг нутқи соддалигини, гўзаллигини, мазмундорлигини, ғоявийлигини, бадиийлигини йўқотиб, зерикарли, қулоққа ёқмайдиган товушлар йиғиндисига айланиб қолади.

Ҳақиқий маданиятли киши нутқ маданиятининг моҳиятига тушуниш билан ўз нутқини ўстиради, камолотга етказади. Бу давримиз талабидир.

Миразиз РАҲИМОВ,
Шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш институти тил-адабиёт кабинетининг мудири.

Айтингчи, марварид донасими бу,
Ё кўзни ёндирган ёқутдан садаф.
Ё қуёш нурида тобланган кўзгу
Йўқ, шарбатга тўлган узум бу...
Соҳибкор яратган инсонга атаб.

Х. Ҳайитмухамедов фотоэтюди.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ШИНГИЛ ХАБАРЛАР

● Навоий кўчасининг Комсомол майдонида янги оптика ва кўзойнаклар магазини очилди. Бу ерда истаган хилдаги кўзойнакни буюртиришингиз, ишдан чиқиб қолганини ремонт қилдиришингиз ҳам мумкин.

М. АФЗАЛОВ.

● Киров районидаги Карл Маркс массивида яна бир озиқ-овқат магазини харидорларга хизмат қилабошлади. Тошкент йўл қурилиши конторасн ишчилари эса, кўчани асфальтлашга киришдилар.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

МАШҲУР САРКАРДА — журналистлар меҳмони

Совет Иттифоқи Қаҳрамони генерал-майор Александр Николаевич Сабуровнинг номи Улуғ Ватан уруши йилларида немис фашистларига қарши шиддатли жанг қилган партизанлар отрядларининг командирлари Ковпак, Вершчигора, Федоровлар қаторидан ўрин эгаллайди. У бошчилик қилган партизанлар отрядларининг қўшилмаси уруш йилларида Брянск ўрмонлари, Днепр бўйлари, Украина ва Белоруссия ерларини босқинчилардан тозалашда мислсиз қаҳрамонлик кўрсатганлар.

Машҳур қўмондон ҳозир Тошкентда. Бу ерда унинг собиқ партизан дўстлари яшашади. У ўз қадрдонларининкига меҳмон бўлиб келди. Александр Николаевич Сабуров пойтахтимизда меҳмон бўлиб турар экан, мактаб ўқувчилари, зиёлилар, ишчилар билан учрашиб, уларга совет партизанларининг фашистларга қарши олиб борган қаҳрамонона кураши ҳақида ҳикоя қилиб бермоқда.

Генерал-майор Сабуров кеча «Правда Востока» газета редакциясида пойтахт журналистлари билан учрашди. Ана шу мароқли учрашувда партизан отрядлари қўшилмасининг атоқли саркардаси партизанларнинг урушнинг энг оғир дамларида кўрсатган жасорати ҳақида сўзлаб берди.

СОВЕТ КИШИСИНИНГ ФАЗИЛАТИ

ҲАЛОЛЛИК

ЗИЛЗИЛАДАН кейин Куйбишев район давлат страхование бўлимига Карл Маркс кўчаси 2-проезддаги 12-уйда яшовчи Анастасия Тимофеевна Дергачевадан ариза тушди. Район давлат страхование бўлими ходимлари кўпчилик қатори унинг уйини ҳам келиб кўриб, акт тузишди.

Орадан бир неча кун ўтгач А. Дергачева шикастланган уйи учун страхование пулини олар экан, уни санаб ҳайрон бўлди. Уйга келиб пулни яна санади. Кўпга ўхшайди. Кассир янглишдимикин? Йўқ, ведомостда унга шунча ёзишибди.

Менга ортиқча пул ёзишганга ўхшайди, бориб айтай, яна текшириб кўришсин, деган қарорга келди А. Дергачева. У шу ниятда район давлат страхование бўлимига учрашди. Унинг уйи такрор акт қилинганда ҳақиқатан ҳам кўп пул ёзиб юборилганлиги маълум бўлди.

А. Дергачева 754 сўмни қайтариб берди. Куйбишев район давлат страхование бўлими ходимлари софдил А. Дергачевага миннатдорчилик билдирдилар.

С. ЯХИН.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

ЎЗ ҲУҚУҚЛАРИ УЧУН КУРАШМОҚДАЛАР

ИТАЛИЯ

РИМ. Италиянинг жанубидаги Пулия батраклари ва ерни ижарага олувчилардан 400 минг киши гарантияли иш бериш ҳамда моддий аҳволини ва социал таъминотни яхшилаш ҳақидаги талабларини ҳимоя қилиш юзасидан забастовка ва намойишлар ҳафталигини ўтказа бошлади.

По дарёси водийсидаги қишлоқ хўжалик ишчилари касаба союзлари ҳам иш ҳақининг оширилишини, иш вақтининг қисқартирилишини ва уй-жой шароитининг яхшиланишини талаб қилмоқдалар.

Тоскана вилоят кенгаши ва 11 коммунанинг муниципал кенгашчилари иш ҳақи ставкасини яхшилашни талаб этиб, 24 соатлик забастовка ўтказа бошладилар. Бу райондаги муниципал идораларнинг ҳаммасида иш тўхтаб қолди.

ЯПОНИЯ

ТОКИО. Япониянинг энг йирик портларидан бири — Иокогама порти докерларидан 1.800 киши шу ой ичида меҳнат шароитининг яхшиланишини талаб этиб тўртинчи марта 24 соатлик забастовка ўтказмоқда.

ШВЕЦИЯ

СТОКГОЛЬМ. Ҳукумат ўрта мактабларнинг ўқитувчилари ва олий ўқув юртлари ўқитувчиларидан 20.800 киши ишдан бўшатилажагини эълон қилган эди. Швециядаги давлат хизматчиларининг қарийб учдан бир қисми ва 25 минг ўқитувчи бунга қарши норозилик билдириб, уч кунлик забастовка ўтказмоқда.

Швеция ўқитувчилари касаба союзи коллектив шартномаларни қайтадан кўриб чиқишни ва иш ҳақини оширишни талаб қилган эди. Маъмурлар бу талабга жавобан, локаут йўлига ўтдилар.

Ҳозирги забастовка Швецияда меҳнат тўғрисидаги можаролар давом этиб келаётган 20 йил ичидаги энг катта забастовкадир. Забастовка натижасида министрликлар ҳамда ҳукумат идораларидан кўпчилигининг иши тўхтаб қолди.

АВСТРИЯ

ВЕНА. «Ди Прессе» газетаси хабар беради. 1965 йилда Австриядаги забастовка ҳаракатида 146 мингдан кўпроқ киши қатнашган эди. Барча забастовкаларнинг 97,1 процентида касаба союзлари иштирок қилди.

ЛИВАН

БАЙРУТ. Америка — Ливан аралаш компанияси — «Формост» компанияси ишчиларининг забастовкаси қарийб бир ойдан буён давом этмоқда.

Ишчилар Америка маъмуриятининг ўзбошимчалигига қарши норозилик билдирмоқдалар. Улар меҳнат шароитини яхшилашни, иш ҳақини оширишни талаб қилмоқдалар. Акцияларнинг кўпчилигини эгаллаб олган ана шу компаниядаги америкаликлар Ливан ишчиларининг талабларини қондиришдан бош тортмоқдалар. Улар, деб ёзади «Дейли стар» газетаси, Ливан ишчилари ўз талабларини бундан буён ҳам қўллаб қувватлайдиган бўлсалар, ливанлик ишчиларнинг ҳаммаси ишдан бўшатилади, деб таҳдид қилмоқдалар. Компаниянинг американлик маъмури меҳнат ҳақидаги маҳаллий қонунни бузиб, забастовкани «қонунга хилоф» деб эълон қилди ва иш ташлаган ишчиларга иш ҳақи тўланмайди, деди. (ТАСС).

СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРДА

БОЛГАРИЯ ПОЛИЭТИЛЕНИ

Бургасдаги нефть-химия комбинатида Болгарияда биринчи марта полиэтилен ишлаб чиқарила бошланди. Ана шу маҳсулотни ишлаб чиқараётган завод Совет Иттифоқидан келтирилган ускуналар билан таъминланди. Корхона ҳар йили 10 минг тонна полиэтилен тайёрлаб беради.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МАҲСУЛОТ

Бухарестдаги кўпгина корхоналар ишлаб чиқариш топшириқларини мунтазам равишда ошириб бажармоқда. Румыния пойтахтида ўн ой ичида пландан ташқари қарийб 400.000 квадрат метр газлама, мингдан кўпроқ телевизор ва кўпгина бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилди. Шу йилнинг уч квартали ичида пландан ташқари тежам 260 миллион лейдан ошиб кетди.

ДИАГНОСТИКАНИНГ ЯНГИ УСУЛИ

Чехословакиянинг Градец — Карлове шаҳридаги нейрохирургия клиникаси врачларининг коллективи санаш-ҳисоблаш машинасидан фойдаланган ҳолда жаҳонда биринчи бўлиб диагностика усулини ишлаб чиқди. Бу усул диагнозни ва энг мақбул терапевтик даволашни белгилашга ёрдам беради. Янги усул бош жароҳатланган ҳолларда унга диагноз қўйишда кутилган натижани берди.
(ТАСС).

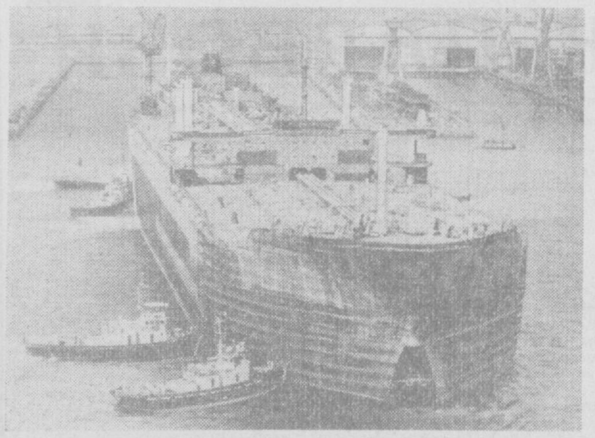

ЯПОНИЯ. Иокогама шаҳридаги Исикавадзима — Харима фирмасида икки юз тўққиз минг тонналик «Идемитсу Мару» супертанкери тайёрланди. Танкернинг узунлиги 342 метрга тенг.
Киода — ТАСС фотоси.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

ЙИРИК ҲИСОБ БИЛАН

Ўтган куни «Пахтакор» стадионига йиғилган минглаб ишқибозлар хурсанд бўлиб тарқалишди. Тошкентлик футболчилар «А» классида қатнашаётганларидан бери биринчи марта йирик ҳисоб билан ғалаба қозондилар.

Ўйиндан кейин ҳамма ўзича хулоса чиқарарди.

— «Пахтакор» ўйнай олар экан-ку, нега бошқа ўйинларни бугундагидек ўтказмас экан-а, — дейди бир ишқибоз. Бошқаси эса унга эътироз билдириб:

— Ҳамма команда ҳам Одесса армиячиларига ўхшамайди-да. — Пахтакорчилар ғолиб келишига ишонган эдим, — суҳбатга қўшилди учинчи ишқибоз. Аммо бундай йирик ҳисоб билан ғолиб келишини ўйламаган ҳам эдим.

«Пахтакор» ўтган куни яхши ўйнаб мухлисларини мамнун этди. Сўнгги ўйинларни бирмунча бўш ўтказиб, турнир жадвалида 11-ўринга тушиб қолган ҳамшаҳарларимиз бу ғалабадан кейин тўрт поғона юқорига кўтарилдилар.

«Пахтакор» ўйинининг дастлабки минутлариданоқ ташаббусни ўз қўлига олди. 10-минутда марказий ҳужумчимиз Г. Красницкий штраф тўпидан моҳирона фойдаланди. У анча ноқулай вазиятдан шундай усталик билан тўпни дарвозага йўналтира олдики, унинг бу маҳоратига ҳамма қойил қолди. Орадан 8 минут ўтганда электротаблода яна Г. Красницкий номи пайдо бўлди. Бу икки тўпдан кейин «Пахтакор»нинг устунлиги янада ойдинлашди. Одесса армиячилари дарвозасига киритилган учинчи тўп биринчи тўпни эслатади. Аммо бу сафар унинг автори ҳужумчи эмас, ҳимоячи бўлди. Г. Красницкий штраф тўпи тепади. Рақиблар уни қайтарганларида А. Иноятов уни дарвозага киритади.

Тўртинчи гол автори Э. Абдураимов бўлди. У уч ҳимоячини алдаб ўтиб, дарвозани нишонга олди. Ўйин охирлаб қолганда Г. Красницкий сўнгги 5-тўпни киритди. «Пахтакор» бундан кейинги ўйинларни ҳам ана шундай кўтаринки руҳда ўтказади, деган умиддамиз.

Биринчи учрашув

Келаси йил «А» класси биринчи лигасига ўтишга даъвогар бўлган уч команданинг финал ўйинлари бошланди. Ўтган куни Вильнюс шаҳрида «Жальгирис» командаси Луганскнинг «Заря» коллективини қабул қилди. Бу матч 0:0 ҳисобида тугади. Ўйинни «Политотдел» футболчилари ҳам томоша қилишди. «Политотдел» ўзининг биринчи учрашувини эртага «Жальгирис» командаси билан ўтказади.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

Суратда: ўйин пайти.
И. Надеждин фотоси.

ҚИЗҒИН ТАЙЁРГАРЛИК

Ўзбекистон тарих музейи ходимлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги ҳамда доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Улар колхоз, совхозларда бўлиб, революция ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказишаяпти. Суҳбат давомида кинофильмлар намойиш қилинмоқда.

Шу кунгача Сирдарё областининг Гулистон районидаги 10 та колхозда ҳамда Тошкент областининг Калинин районидаги 3 та колхозда «Музей куни» ўтказилди. Бундан ташқари улар Тошкент бинокорлари ҳузурига ҳам тез-тез бориб, қизиқарли учрашувлар ташкил этмоқдалар.

Учрашувлар давомида музей ходимларидан тарих фанлари кандидати А. Хайриев «Ўзбекистонда Октябрь революциясининг ғалабаси», О. Ризаев «Ўзбекистоннинг чет эллар билан маданий алоқаси», Д. Раҳматова «Ўзбекистон хотин-қизлари коммунизм қурилишининг актив курашчилари» деган темаларда лекциялар ўқимоқдалар. «Абу Али ибн Сино» бадиий фильми, «Тожихон билан учрашув» ҳужжатли фильми учрашув қатнашчиларига қўйиб берилмоқда.

Ўзбекистоннинг ўтмиши ва ҳозирги кунига бағишланган суҳбатларни 3 мингдан ортиқ колхозчи ва бинокор тинглади. Музей ходимлари нўҳна тарихга оид йиғилган материалларни тартибга келтириб, ҳозир катта экспозиция тайёрламоқдалар. Экспозиция инқилоб келтирган бахт-саодат ҳақида сизни ёрқин лавҳалар билан таништиради.

А. ЗОКИРОВ.

„ДАВОСИ“ ТОПИЛДИ

Иван Ермолаевич Клопотной даромади катта-ю, меҳнати озроқ, беғалва, беташвишроқ, лекин кўкракни кериб юрса арзийдиган ишга киришни кўпдан буён орзу қилиб юрарди. У кунларнинг бирида область матлубот жамиятига қарашли «Ташгоркоопторг»нинг склад мудири А. Тягай билан қоронғида топишиб қолди.

— Касалим оғир, — деди Клопотной дўстига юрагини очиб, — ўзимдан-ўзим бақирадиган, чақирадиган, дўқ урадиган касалга чалиниб қолдим. Айтишларича, қон босимим ҳам баланд эмиш.

— Иштаҳанг қалай, — сўрайди Тягай.

— Иштаҳами? О... Ҳар қанча овқат бўлса кўрдим демайман. Айниқса, картошкани пўчоғи билан ҳам тушираверaман.

— Асли бизбоп одам экансан. Тезда оёғингни қўлга ол-у, область матлубот жамиятига югур. Сен истаган иш ана ўша ерда.

Ҳақиқатан ҳам Клопотной область матлубот жамиятидан «ўз касали»га даво топди. У «Ташгоркоопторг»га қарашли тайёрлаш базасининг склад мудири бўлиб тайинлангач, базага келган картошканинг ярмисини савдо ташкилотларига, ярмисини ўзининг иштаҳасига реализация қилиб турди.

Иван Клопотной базага келган картошкаларни аслида саралаб, савдо ташкилотларига тарқатиши, чиқиндиларни чегириб ташлаши керак эди. Лекин у 297 минг 103 килограмм картошкани сараламасдан савдо ташкилотларига тарқатиб юборади. Сарфлаш накладнойига эса, саралаб жўнатилди, деб ёзиб қўяди.

Иштаҳаси карнай Иван Клопотной ана шу йўл билан орттириб қолган 21 тонна, яъни 3990 сўмлик картошкани, базанинг склад мудири, қоронғида топишган дўсти А. Тягай билан тил бириктириб, март, апрель ойларида Солдатский, Алимкент, Оққўрғон умумий овқатланиш корхоналарига олиб бориб, ҳар бир килограммини 30 тийиндан сотишади.

Клопотной ана шу картошка фойдасини чанги билан ютай деб турганда, шаҳар жамоат тартибини сақлаш бошқармасининг ходимлари унинг қўлини тутиб қолишади. Халқ-жамоат мулкини талон-торож қилиб «мўмай» пул топиш йўлида иштаҳасига зеб бериб юрган И. Клопотной яқин кунларда «ўз касалига» қонун йўли билан «даво» топади.

Т. ОРТИҚОВ.
милиция капитани.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

29 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.00 — **Комсомолдан ўрнак ол** (мактаб ўқувчилари учун). 17.35 — **Телевизион янгиликлар.** 17.55 — **Комсомол, туғилган кунинг билан** («Ёшлик» студияси). 19.20 — **Ота-оналар университети.**

Рус тилида: 20.00 — **Ўсмирлар йўли** (ҳужжатли фильм). 20.10 — **Телевизион янгиликлар.**

20.25 — **Эртаги кун программаси.**

20.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — **Кинофильмлар** (болалар учун). 17.35 — **Ҳаммага тааллуқли иш.** 17.55 — **Синовчи** (ҳужжатли фильм). 18.15 — **Композитор Анатолий Новиков** (туғилган кунининг 70 йиллиги олдидан). 18.55 — **Тошкент янгиликлари.** 19.05 — **Тунги навбатчилик** (телеспектакль).

Ўзбек тилида: 20.35 — **Музикали викторина** (мактаб ўқувчилари учун). 21.05 — **Замондош** (телеочерк). 21.20 — **Тошкент янгиликлари.** 21.30 — **825 йиллик умр** (адабий эшиттириш). 21.55 — **Шарқ куйлари.** 22.35 — **Алдар кўса** (кинокомедия).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 29/X да **Дилором**, 30/X да **Франческа да Римини.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 29/X да **Қирол Лир.** 30/X да кундуз **Алишер Навоий,** кечқурун **Парвона.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/X да **Гули сиёҳ,** 30/X да **Ўғил уйлантириш.**

1967 йил январь ойидан «ОГОНЁК» ЖУРНАЛИ ТИПИДА ОЙЛИК ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ, АДАБИЙ-БАДИИЙ, БЕЗАКЛИ

„ГУЛИСТОН“

ЖУРНАЛИ
ўзбек тилида
ЧИҚА БОШЛАЙДИ

Обуна баҳоси: 1 йилга — 3 сўм 60 тийин, 6 ойга — 1 сўм 80 тийин, 3 ойга — 90 тийин.

Журналга обуна «Союзпечать» бўлимлари ва агентликларида, алоқа бўлимларида, шунингдек корхона ва ўқув юртларидаги жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Бирлашган нашриёти.

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

ЭЛЕКТРДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ АБОНЕНТЛАРГА

таклиф қиладики, электроэнергиядан фойдаланганлик учун ҳар ойнинг 1-кунидан 11-кунигача

СЧЁТ ЁЗИБ

тегишли пулни Госбанкнинг кирим омонат кассаларига тўласинлар.
Ўтган вақт учун

қарзи бўлган абонентлар

уни дарҳол тўлашлари лозим.

Счётлар ўз вақтида тўланмаса, электроэнергия бериш огоҳ қилмасдан тўхтатилади ва узиб қўйилади.

Расчёт дафтарчалари тамом бўлаётган абонентлар янги расчёт дафтарчасини олиш учун абонент хизмати конторасига келишлари керак.

Абонент хизмати конторасининг адреси: Тошкент шаҳар, 1 Май кўчаси, 101-уй, телефон: В-329-56, В-3-78-60.

«ОРГТЕХСТРОЙ» ТРЕСТИГА қурилишдаги ишчиларни меҳнатнинг илғор методларига ўргатувчи инструкторлар

КЕРАК

Иш ҳақи ўзаро келишилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 44-уй, 422-хона.

МАТЕРИАЛ-ТЕХНИКА ТАЪМИНОТИ БАЗАСИГА

материал бўлим бухгалтерлари

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Воровский кўчаси, 93-уй (8, 21, 48-автобус боради).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 14044
ИНДЕКС 64969.
Г. 1233.